

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ತಾವು ಆ ಪಾಯಿಂಟ್ ರೈಜ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ ಕೋರಾರದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನ್ನ ಕಾರ್ ಅಟೆನ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದುದರ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Next, Legislative Business. Hon. Member Sri H. B. Jwalanaiah.

Sri M. NAGAPPA.—I rise to a point of order, Sir, my point of order is in respect of rule 311 read with rule 288 and other provisions of the Rules of Procedure.

Mr. SPEAKER.—I have already decided that point. There is no point of order.

Sri M. NAGAPPA.—I am requesting the Hon. Chair to reconsider it.

Mr. SPEAKER.—I am not permitting it.

Sri M. NAGAPPA.— * * *

2-00 P.M.

Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969

Motion to Consider—(Debate contd.)

†ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾನನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅದು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಈ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರ್ ಎನು ಇದೆ ಅದು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರದ ಪ್ರತಿಫಲದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ನಾನು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರಹೆನ್ಸಿವ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು, ಭರವಸೆ ನೀಡಿದ್ದರು. ಈವಾಗಲಿ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏನು ಇದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಅಂಶವಾತ್ರ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇದೆ ಸಮಗ್ರವಾದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ಈ ಭೂ ತೆರಿಗೆ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸುಮಾರು 3.4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗಳಿಂದ ರೈತನಮೇಲೆ ಬಾಕಿ ನಿಂತಿದ್ದು ಈಗ ಅದರ ವಸೂಲಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು ವಸೂಲಾಡಬೇಕೆಂದು ಸುತ್ತೋಲೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಎದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಭೂಕಂದಾಯ ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಅನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದೆ.

ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಶ್ರೀ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಚಾರಿ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದು ರೈತ ಯಾವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂಥ ಕೃಷಿಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇರುವಂಥ ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಥವಾ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಆ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ, ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ರೈತರ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಮೇಲೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರವಂತರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ. ನಾವು ಕೂಡ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಕೂಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಚಾರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು; ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಬಂದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರೂ ಅದನ್ನೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದುಬಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಐದು ವರ್ಷ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ರೈತ ನಮ್ಮನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಲಾರ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಸಲಾರ ಎನ್ನುವ ಧೈರ್ಯದಿಂದ, ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದವು, ಆದರೆ ಈಗ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಭೂಕಂದಾಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಾದವನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ರೈತನ ಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಾರೂಪದ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ 114 (ಎ), 122 (ಎ), 122 (ಬಿ) ಈ ಮೂರು ಕ್ಲಾಜುಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿನ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆ ಅಪ್ಪರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ರೈತನ ಬೆನ್ನುಮೇಲೆ ಮಹಾ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯದಷ್ಟು ಹೊರೆಯಾಗಿ ಇದೆ. ನೂರು ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬು ಇರುವ ಮೇಜರ್ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರು 30 ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರು 40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ 11 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ನಾರೆ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಾರೆ ಕೆಳಗೆ ಯಾವ ಜಮೀನಿದೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಡೆವಲಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಬಂದಂಥ ತೆರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಅಂಥ ಯೋಜನೆಗಳಮೇಲೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೇ ಅದರೂ ರೈತನ ಜಮೀನನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಅಂಥ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಗೊಬ್ಬರ, ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುತಂದು ಗೊಬ್ಬರ ಇಲ್ಲ ಮಾರಾಟಮಾಡುವ ದರ ಎಷ್ಟು, ಎಷ್ಟು ರಾಧ ಇದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡದಿದ್ದರೆ, ಕೇವಲ ಹಣದ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದೇಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಜನರು ಇದನ್ನು ಏರೋದಿಸಬೇಕು, ರೈತರೂ ಏರೋದಿಸಬೇಕು, ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರವಂತರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದು. ಭೂ ಕಂದಾಯ ವಾಫಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ತೆರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರೊಮೈಸ್ ಒರ್, ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮರೆತರು. 30 ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದು ಸಲ ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದು. ಆಗ ಭೂ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ, ತಪ್ಪೇ ಎಂದು ಹೇಳಲು ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ; ಈಗ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬೇಕು, ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ,

ಇದು ಅವಶ್ಯಕ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 2 ತೆಂಗಿನಮರ, 4 ಬಾಳೆಗಿಡಗಳಿದ್ದರೆ ಕ್ಯಾನಿಫಿ ಕೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಬಾಗಾಯ್ತು ಎಂದು ಮಾಡಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಎದಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದು ಕಾಂಪ್ರೋಮೈಸ್ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಲ್ಟರ್ನೇಟಿವ್ ಸಚಿವರು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದಾಗ ಒಬ್ಬ ಅದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಔಪದ್ರಿಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಉಪಾಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರೈತ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ, ಅವನ ಬಳಿ 2 ಕತ್ತೆ, 2 ಹಂದಿ, 4 ದನ ಇದ್ದುವು, ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗೇ ಜಾಗ ಸಾಲದು, ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ದನಗಳು, ಹಂದಿಗಳು ಮುಂತಾದುವು ಇವೆ, ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ನಾನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಾಡು, ದನಗಳನ್ನು ಈ ವಾರ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರೈತ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ದನ ಕಟ್ಟಿದಮೇಲೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಎರಡನೆ ವಾರ ಮತ್ತೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತ ಹೇಳಿದ. ಈ ಸಾರಿ ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಪುನಃ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ದುರ್ವಾಸನೆ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಹಾಗಾದರೆ ದನಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಆ ಮೇಲೆ ಕತ್ತೆಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನಂತರ ಹಂದಿಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹೀಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಎರಡು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೊಂದರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ವಾಸಸ್ಥ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆರಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರು ತಮಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಅನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮೊದಲು ಹೇಳಿ ಕಾಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಈ ರೀತಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ರೈತರ ಕಿತ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ವಾದವಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಇದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ. ಈಗ 5 ಅಥವಾ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿರುವವರಿಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ, ರೆವೆನ್ಯೂ, ಹೆರ್ಟ್ ಸೆಸ್, ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೆಸ್, ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಹೇರಿದರೆ ಅವರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿಲ್ಲ ಆದಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವು ದಿನವೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇದು ದುರ್ದೈವ ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹು ಜನತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನು ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಕಷ್ಟ, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹೋಗರಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಘಟನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಈ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಏನು ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಇವತ್ತು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಬರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ಹಣಕ್ಕೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಮನಲ್ಲ, ಅದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳನ್ನು ಮುಂಚೆ ಕೊಂಡು ಅವಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ನೆಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಹಿಂದೆ ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಸ್ಕ್ವಾಫ್ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಸಹ ಇವೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇತ್ತು. ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ನಷ್ಟವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಪಾನನಿರೋಧವನ್ನು ಸ್ಕ್ವಾಫ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಸುಮಾರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದಾಯ 400 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಹೊರೆಯನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈಗಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಏನೇ ಆದರೂ ಕೂಡ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಕಾಂಪ್ರೋಮೈಸ್ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿರದೆ ರೈತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನದಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂದಾಯ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಲಂಚಖುಷುವತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ರೈತ ಸಾಯುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಾದರೂ ತಮ್ಮ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಎಂಬ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಭರವಸೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಮನೂಬೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಏರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ಮನೂಬೆಯಮೇರೆ ಕಳೆದ ಮೂರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನತಕ್ಕ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮ ಇದೆಯೇ? ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ನ್ಯಾಯ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇದೆ. ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಆತ್ಮ ಇದೆ ಅಂತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆತ್ಮ ಇದ್ದರೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಆ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮನೂಬೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇವತ್ತು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ. ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಒಪ್ಪಿ, ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ. ಹಿಂದೆ ಏನು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ, ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಸರ್ಕಾರ ಆತ್ಮ ದೋಷ ಮಾಡಿದೆ, ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದೆ, ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮವನ್ನು ನಿರ್ವೇ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಈ ಮನೂಬೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಬ್ಜೆಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೀಸನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೀಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟೆಡ್ ಆದಮೇಲೆ ಈ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಯಿತು ಅದನ್ನು ಸುಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಅವರೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ:

In the Statement of Objects and Reasons, they state :

“It is considered necessary to take power to direct revision settlement in zones where the standard rates fixed by the recent revision settlement require modification.”

ಅದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀಸರ್ವ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಾದ ಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು 3—4 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾದರೂ ಅವರ ತಪ್ಪನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದು ಒಂದು ಶುಭ ಸೂಚನೆ. ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪನ್ನು ತಾವು ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದು ಒಂದು ವಿಚಾರ. ಹಾಗೆ ಅಂಥ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಮೇಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನೂ ಸಹಾ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ಆಕ್ರಮವಾದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬರಾತಾರದಿಂದ ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ

ದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಾದ ನಾವು ನಾನಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದು. ಸಫಲವಾಗದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಡೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು, ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಶಾಸನದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುದಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೂ ಆ ದಿವಸ ಒಪ್ಪಿತು. ಹಾಗೆ ಒಪ್ಪಿದನಂತರ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಕಾಂಪ್ರೋಮೈಸೀವ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರುವುದಾಗಿ ಆ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಈ ದಿವಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಾತಾರುವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ದುಡಾರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ ವಸೂಲಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಕೊಡರೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಕೂಡ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅದುದೇನು ? ಅದೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲಾ—ಗಣೇಶನನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದರೆ ಗಣೇಶನ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅಂದಹಾಗೆ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆವೋ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ತಮಗೆ ಹಾಗೆ ತೊಂದರೆ ಆಗಿದೆ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂತೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ. ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಆರ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ನೀಡುತ್ತಾರಂತೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಬೇಕೆಂತೆ. ಆದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆ ಆತ್ಮ ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ? ಹಾಗೆ ಒಂದು ಆತ್ಮ ಎಲ್ಲಿದೆ ಇರತಕ್ಕ ಜನರ ತರಗೆ ಇದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಲ್ಲದೆ ? ಇವರ ತರೆಯತುಂಬ ಬಿರೇ ರಾಜಕೀಯ ರಾಜಕೀಯ ರಾಜಕೀಯವೇ ತುಂಬಿದೆ. ಅಂದಾಗ ಆ ರೈತರ ತೊಂದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರ ತರೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬಿದ್ದಿದೆ ಅದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತರಲು ನಾನು ಅದನ್ನು ಹೈಡ್ರೋಪ್‌ಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲು ಬರೇ ಬೂಟಾಟಿಕೆಯದು. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಳೇ ಕಂದಾಚಾರದ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಂದಾಯ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ? ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಂದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಯಾರೂ ಮಿಸ'ಲೇಡ್ ಮಾಡದಾರದು. ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಒಂದೂ ಕಾಲು ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯೆಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಸಾಧುವಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಂದಾಯ ಕಮ್ಮಿಮಾಡತಕ್ಕ ಮಸೂದೆಯೆಂದು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಆ ದಿವಸ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಮೋಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭೂ ಕಂದಾಯ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆಯೇ ?

2-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಹಳೇ ಕಂದಾಯದ ಬೊತ್ತಿಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇಕಡ 75 ರಷ್ಟು, ತರೀ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇಕಡ 100 ರಷ್ಟು ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆಪ್ಪ.—ನಾಲಿಗೆಗೆ ಮೂಳೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವ ಕತೆ ಬೇಕಾದರೂ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಇವೇ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಾರೀಖು 22-4-1965ನೇ ಎಂ. ಎ. ಪೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ಪುಟ 763ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಯಾವ್ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸದಿಂದ, ಕಾನೂನು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್‌ನಿಂದ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾದೀತು, ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾದೀತು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸಹ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಡವರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ.”

ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ : “ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಡ ರೈತ, ಏನೂ ಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವರಮಾನದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ.” ಇಂತಹ ಆತ್ಮ ವಂಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನಾಯಿತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ಹೇಳಿತು. ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇವತ್ತು ಜನತೆಯಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಹೇರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಹೇಳುತ್ತದೆ, ಇಂತಹ ಆತ್ಮ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ (ಸಾಗರ).—ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ಇರುವಾಗ ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—1965ರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಸುಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾತು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಎರಡರೂ ತರಹದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನಗಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು, ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು. ರೈತರೊಡನೆ ನಟನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇ ಬಂಧುಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಏನಾಯಿತು ? ಅವನ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆ ಮುರಿಯತಕ್ಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರವಿದ್ದಾಗಲೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಇವತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದು ರೈತರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರ 1965ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿತ್ತು. 1966ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನನಗೂ ಅದೇ ಮನಸ್ಸು ಇದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಏಕಾರಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಮೊದಲು ಜನರ ಒಂದು ಸದ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸದ್ ಕಮಿಟಿ ವರದಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ 1966ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ 1967ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 31ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಹೋಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1965ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ನಾವು ಎಂದೂ ಕಾಣದ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ರೈತ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು, ತನ್ನ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾನೆ. 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ಭಿಕ್ಷದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೋದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಚಾರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಇದುವರೆಗೆ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆ ಮೋಸದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇವರು ಮುಂದೂಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗಿಲ್ಲದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. 1965ರಿಂದ 1967ರವರೆಗೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದಿರಿ ? 1968ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ ಅದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕಾಣದ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಈಗ ಬಂದಿದೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡಾದರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ 1968ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏಕೆ ವಜಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ನಮ್ಮ ಔರಿಯಲ್ಲಿ ಔರಾದಿಕಾರಿಗಳು ಒಬ್ಬರು ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು

ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅದರ ಮಾತೇ ಇಲ್ಲ. ರೈತ ತಿಳಿಯದವನೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತೆರೆ ತಿನ್ನತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುವ ಹಕ್ಕು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಎರೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ, ಎರೆಕ್ಷನ್ ಮ್ಯಾಂಡೇಟ್‌ನಂತೆ ನಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ, ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣರಾದಂಥ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮಹನೀಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“A Government exists only because it has secured a majority at an election, or is likely to secure such a majority when an election takes place; but it secures that majority by appealing to the electorate to support a policy. The electorate expects that that policy will be carried to fruition. It does not expect that radical changes will be made unless they were part of the party policy or are the necessary consequences of that policy.....Major developments of policy should not be entered upon without that approval of the electorate which is secured by the return of a party to power.”

ಅದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಚುನಾವಣೆಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಏನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ, ಜನತೆಗೆ ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದರೂ ಅದು ಅವರ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಚುನಾವಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಏನು ಘೋಷಣೆ ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಆದಳಿತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿ, ನಾವೂ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಜನಗಳ ಎದುರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ಕಂದಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳೆಯತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡೋಣ. ನೀವು ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಲು ನಾವು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ದೇಶವನ್ನು ಆಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬರಲಿ ಪುನಃ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಿ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನತೆ ಮೋಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲ, ಏನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಲೇರಾಜಾಲವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಕೃತ್ರಿಮ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮೋಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನತೆಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಆಳತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಈ ಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಕಂದಾಯದ ನೀತಿ ಇರಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾರಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಏನುವ ನೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಾ! ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ತೆರಿಗೆಯ ನೀತಿ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಬೇರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಆದಾಯದಮೇಲೆ ಅವನ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ 3-4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 3-4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಆದಾಯ ಬರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕಾಡ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯ. ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ! ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ, ಹರಿದ ಬನಿನು ಚಡ್ಡಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ರೈತನಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಂದಾಯ. 200—300—400—1000

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಂದಾಯ. ಇದು ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಾದ ಕಂದಾಯ? ನಾಲ್ಕುನೇ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರೆಗೆ ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, 8 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, 12 ಆಣೆ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಆಧಾರ ಇರಬೇಕು. 3 ಪೈಸಾ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಅವನ ಆದಾಯ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡಬೋರೆಗಾಡುಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವಾಗ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಾವು ಬಡವರ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಮಗೂ ಆತ್ಮ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಮಾತಕ್ಕು ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಶಿಶುವಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದು ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಆತ್ಮವನ್ನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅಥವಾ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ವೀರವಾದ ಆತ್ಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲ ಇವೊತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಏನು ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಹಾಕಿದರೆ ರೈತ ರೈತವನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಬೇಡ, ಎರ್ರಾ ರೈತರಿಗೂ ಕಂದಾಯವನ್ನೇ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಜನತೆ ನಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಬಿರತಕ್ಕ ಜನ ಈ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತನಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮೆರರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಆತ್ಮ ಇದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಅವನಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ರೈತನನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? There seems to be a conspiracy to ruin the ryots. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ರೈತ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವನು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಮನೆ ಆಸ್ತಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬಡವನ ಆಸ್ತಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕವರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ರೈತನ ಗತಿ ಏನು? ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಅವನು ಆ ಹಣವನ್ನು ತರಬೇಕು? ಬಡ ರೈತನನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು? 1967ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಚುನಾವಣೆ 1972ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡ ರೈತನನ್ನೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮುಂದೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣವೇನು? ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಆಜ್ಞೆಗಳು, ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳು ಬಿಡಾಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಆಜ್ಞೆಗಳು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು? ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಂದ ಮೂಡಿಕಟ್ಟುರೇ ಪತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಆದರೂ ಸಹ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದೂ ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ ಕಾರಣವೇನು?

SRI H. V. KOUJALGI.—In Bombay Karnatak area there were solid rules as to when remission has to be made, and as to when suspension has to be made but so far as old Mysore area was concerned, there were no such rules.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—Old Mysore was ruled without any rules?

SRI H. V. KOUJALGI.—There was no annewari system or what the crop yielded. There was no such measurement taken. There was some scientific system so far as Bombay area was concerned and that system was introduced in this area in the year 1968 with retrospective date, *i.e.*, from 1965. In some places or in some districts, it had been worked out and it is being worked out and it is being given effect to. Please don't think that any partiality has been done to any area.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ಡಿಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರು ಮೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಏಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

SRI H. V. KOUJALGI.—In some districts it has been worked out; wherever it is applicable it is given.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಕುಂಟು ನೆಪ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂಗೆ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಏನು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಿ?

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I am stating this with responsibility. Under the Land Revenue Code, in the erstwhile Mysore area, there was only provision for suspension and not for remission.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—We have done it.

SRI K. PUTTASWAMY.—I do not know whether Sri H. Siddaveerappa, when he was the Minister, has done things against the Act. The Act says that there can be only suspension and not remission.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸರ್ಕಾರದ ಆದಳಿತ ನಡೆಸಿ ಅನುಭವ ಇದ್ದವರೂ ಮತ್ತು ವಿಚಾರದ ಪರಿಚಯ ಇದ್ದವರೂ ಆದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಹಿಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಯಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

SRI K. PUTTASWAMY.—I am not disputing the fact. I am only submitting to the Hon. House that under the Land Revenue Code, in the erstwhile Mysore area, there was only provision for suspension and not for remission. If the Government of the day has given up the tax, it may be by an administrative order. Land Revenue Code did not make provision for that.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸರ್ವೆ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಣಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಫಸಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಕುರುಡಲು ಗಿಡ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಸಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಳೆ ನೀರೇ ಗತಿ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತೆಂಗಿನ ಸಸಿ ಇರುವ ಕಡೆ 12-15 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಇದ್ದುದನ್ನು 300-400 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನ ಬಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಆರಸೀ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಕರೆ, ತಿಪಟೂರು, ತುರುವೇರೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಸಹಾ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕ್ಷಣ ಈ ರೀತಿ ಮೋಸದ ಮಾತು ಆಡಿ ಹೋದರು. ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗಲು ಹತ್ತಿದೆ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ದುರ್ಭಿಕ್ಷದಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ, ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 1955 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರವಿನ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಂಬಬಹುದು. ಡ್ರೈ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್, ಕೇವಲ 81 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏತಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಗರಾಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಗಾರ್ಡ್‌ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ, ವೆಟ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರಿಮಾಟಿ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, the Hon. Leader of the Opposition is not generous enough to refer to the figures. He said that in his area, the land revenue as far as garden land is concerned, is increased by 200, 300 and 400 times. In Tiptur, Turuvekere, Chiknayakanahalli, Channarayana-patna, the garden assessment that existed before 1965 was Rs. 12 in all the areas.

SRI S. SIVAPPA.—Sir, it is a wrong figure. I challenge it.

SRI K. PUTTASWAMY.—Now it is, Rs. 12.22, 12.33, 13.68 and 13.68: the maximum is Rs. 13.68.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—1965 ನೇ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಬಂದಾಗ ಆಗಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಆರ್. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್, ಅರಸೀಕೆರೆಯಲ್ಲಿ 340 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್, ತಿಪಟೂರಿನಲ್ಲಿ 346 ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಶವಮೂರ್ತಿಯವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

SRI K. PUTTASWAMY.—In order to help the Hon. Leader of the Opposition, I would like to make a reference even to the recommendation. He recommended 19 Rupees 11 Paise.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಗಂಡಾಗುಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಕೊಡುವ ಜನರು ಹೇಳಿದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ರೈತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಿಪಟೂರು ವಿರೂಪಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮೊದಲು 12 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದದ್ದು, ಈಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ, 13 ರೂಪಾಯಿ 68 ಪೈಸೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ನಿಜವಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಲ ಮೊದಲು ಕೋಕನಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಇತ್ತು.

SRI K. PUTTASWAMY.—The Hon. Leader of the Opposition has not been able to differentiate between the standard rate and the land revenue levied on classification value. There may be a land paying only Rs. 4. The rate that I mentioned is not the actual rate. This is a standard rate leviable for 100 per cent classification value.

The extent is not much. He may be correct in saying four rupees. If it was four rupees at that time, he would be now paying only about five or five and half rupees.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ತಾವು ರಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಸಹ ಇದೇ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು 4 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಇದ್ದ ಕಡೆ 12 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ; ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಡಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅರೀತಿ ಭರವಸೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಬಡ ರೈತರಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ರೊಚ್ಚಿಗೆಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕೆಟ್ಟಿಗೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಾಪ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

3-00 P.M.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಆಗ ತಾವು ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಾವು ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದ ಜನ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿ ಚುಟ್ಟಿ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಳನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡ ಅಂಧೋಳನ ನಡೆಯುವುದು ಖಂಡಿತ. ಅಂಧೋಳನ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Now, it is three O'clock. I think the Hon. Minister may commence his reply.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—Nobody has spoken from Belgaum District. I may be given about five minutes to speak. I have also given amendments.

Mr. SPEAKER.—The Member can speak on his amendments. Hon. Members Sri M. Nagappa and Sri L. Srikantiah who have given amendments may also take their chance when amendment are taken up.

Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—The time could be extended by about one hour.

Sri K. PUTTASWAMY.—I would suggest that we would be able to accommodate all the members who want to speak by extending the time by one hour and I am sure the hon. Members of Opposition who have co-operated with us so far, would also co-operate to-day.

Sri VEERENDRA PATIL.—If the time is to be extended I would suggest that one or two members from this side also be given chance to speak.

Mr. SPEAKER.—Is it the pleasure of the House that the time for discussion be extended by one hour?

HON. MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—The time for discussion is extended by one hour.

†ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಪೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸ್ವಾಮೀ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನ ಒಂದು ಪದ್ಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದು ಮೂರ್ಖನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯುಂ ನೂರ್ಕಾಫಲ ಪೇಳೋಡೆ ಗೋರಕಲ್ ಮೇಲೆ ಮೆರೆ ನುರಿವಂತೆ ಸರ್ವಜ್ಞ.

ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರು ಸಲ ಹೇಳಿ ತರೆ ಚಟ್ಟಿಕೊಂಡರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನೂರು ಬೆರೆಯನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಆದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅವರ ಕಿವಿಗೆ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೆಲ್ಲಾ ಬೀರಿ ಅರಣ್ಯರೋದನವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೂ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಕಂದಾಯದ ಮಸೂದೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಮುಂದೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪೋಟು ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರು ಕಳುಹಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ನಡೆದ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಪರಿಕಾರಗಳನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರದ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಯಿತು ? ಆಗ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇವರು ಮಾಡಿರುವುದು ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಗುಡ್ಡ ಆಗಿದೆ ಇಲಿ ತೆಗೆದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ಎರಡು ಕಲಂಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತಿರುಳಿದೆ ಎಂದರೆ, ರೈತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಕರುಕುಳಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ಒಂದು ನೆಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, 1972 ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಪೋಟು ಕೇಳುವಾಗ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಂತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. 1965ನೇ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಏನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ತಮಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೋ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನವರು ನಮಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಂತಹ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರನ್ನೂ ಕೇಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಜನರಿಂದ ಪೋಟನ್ನು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಜನ ಈಗಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಕುತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ನೀವು ಕೇಳಿದರೂ ಕೇಳದಂತೆ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬಹುಶಃ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಓದಿರಬಹುದು. ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸುಕಾರ್ನೋ ಎನ್ನುವ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಾವು ನೆನಪಿಕ್ಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಅದೇ ಬವಣೆ ನಿಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿಮಗೆ ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿವಸ ನಿಮಗೂ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಹೋಗಿ ತಕ್ಕಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅರಿವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಗಾರ್ಡನ್ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕ್ರಾಪ್ ಮೇಲೆ ತಲೆ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಕ್ಯಾಪ್ ಮೇಲೆ ತರಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಇಂದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇವರು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಇಷ್ಟು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಭೂಷ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ ಮಾಲು ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಯಾವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಪ್ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹೈಯುರರ್ ಚ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬರೆದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅಪೀಲು ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಈಗ ರೆವಿ ವಿಚಾರವೂ ಕೂಡ ಆಗಿ, ಅನೇಕ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಕೊಡತಕ್ಕ ರೆವಿ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಬರೆಯಲು ಬತ್ತ, ಎಷ್ಟು ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ತನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಭತ್ತ ಬರಬೇಕೆಂದು ರೆವಿ ರೆಕ್ಟರ್ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಇರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೆವಿ ಪದ್ಧತಿ ತಂದು ಬಡ ರೈತರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಇಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ತಿಪ್ಪೇರದ್ರಯ್ಯ ಎನ್ನುವವರು ಔರಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರೇ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಅವರು 1933ರಲ್ಲಿ ಆಮೆರಾರಾಗಿಿದ್ದಾಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಬಾಕಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಬಂದು ಒಂದು ಕುದುಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರ ಕತ್ತನ್ನು ಕುಯ್ಯುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಗ ಅವರೆದುರಿಗೆ ಶೇಕದಾರರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಸುಮಾರು 8—10 ಜನರು ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋದರು. ಆ ಹರಿಜನನಾದವನು ಇವರ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮೂರು ಕಾಸು ಕೂಡೆ ದೇವರಾಣಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರೇ ನನ್ನ ಕೈ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ, ಕೂಡಲೇ ಇವರು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ಎದುರಿನಲ್ಲೇ ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡನಂತೆ. ಆಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ರೆಕ್ಟರ್ ಬರೆಯುವವರೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಶಿಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಂದಾಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವವಲ್ಲ.

ಈ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ, ಮುಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ಪೂರಾ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೂ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸರ್ವೆ ಅಂಡ್ ಸೆಟಲೆಮೆಂಟಿನವರು 1965ರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲೇ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಅನುಭವವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಪಕ್ಕ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಅದಕ್ಕೆ ಡಬ್ಬರ್ ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ. Let us have a pragmatic approach. ನಿಮಗೆ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಬೇಕು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಒಮ್ಮೆಲೇ ಇಂತಿಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಬಾಗಾಯಿತಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ದರ ಖುಷ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ದರ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿಬಿಡಿ. ಅವನನ್ನು 30 ವರ್ಷದ ತನಕವೂ ವಾಸನಾಡಿಸಬಾರದು. ಅವನು ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ ಯಾವುದಾದರೂ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮೊನ್ನೆ ಕಬ್ಬು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದರಿಂದ ಬೆ್ಬದ ಬೆಲೆ ಇಳಿದುಹೋಯಿತು. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಸಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್ ಬೆರೆ ಎಪರೀತ ಫ್ಲಕ್ಸುಯೇಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುಟ್ಟುಬಿಡಿ, ಮತ್ತೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸಿ. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ಮೆಥಡ್ನೂ ಇಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ)

ಕರುಕುಳ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. 30 ವರ್ಷದ ತನಕವೂ ಈ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಮಿರ್ಜಾ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಲ್ಲಿ 2 ಅಣೆ 4 ಅಣೆ ಬೆಳೆ ಆದ ಕಡೆ ರೆಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದರೆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಗೀಟಿ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಕಂದಾಯ ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ರೈತನಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಒಲೆಯಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಸಂಖ್ಯಾಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ಮನೂದೆ ತಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಜಲಗಿ ಅವರ ತರಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಹಳ ಮೆತ್ತನೆ ಮನುಷ್ಯ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ತರಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು ಹೇಳಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕಂದಾಯ ಬೇಕು ಸರಿ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸೈಂಟಿಫಿಕ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕ ಬೇಕು. ಬಾಗಾಯತಿಗೇ ಆಗಲ, ಮುಖ್ಯಗೇ ಆಗಲ ಇಷ್ಟೇ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಬಿಡಿ. ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಯಿಂದ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ. ಈಗ 4 ಅಣೆ ಬೆಳೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ತ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರ ತರೆ ಒಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ (ಹೊಳೇನರಸೀಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೈಸೂರು ಭೂಕಂದಾಯ 2ನೇ ಅವೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಏನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 3 ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ 100ಕ್ಕೆ 75ರಷ್ಟು ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನತೆ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಒಲೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಾಕಿದ ತಕ್ಕ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಒಬ್ಬರಾಯನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಪದ್ಧತಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಅವರದೇ ಆದಂಥ ಒಂದು ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮನುಷ್ಯ. ನಾನು ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್‌ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು 1965ರಲ್ಲಿ ರೀಕ್ಯಾನಿಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತನ ಕಷ್ಟಗಳು ಏನು ಇವೆಯೋ ಅವು ಇವೊತ್ತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲ, ರೈತನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಂದೇ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆದರೆ ರೇಟು ಪ್ಲಕ್ಕಾಯೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಏನು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ರೇಟ್ ನೋಡಿದರೆ 100—120 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಕಬ್ಬು ಹಾಕಿದರೆ ರೈತನಿಗೆ 5—6 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಹಗಿರಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಎಂದು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇವೊತ್ತು ಇದನ್ನು ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಲು ಯಾವ ಆಧಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜನನಾಪಣೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಭೂಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು 1962ನೇ ಇಸವಿ ಮುಂಚೆಯೇ ಇದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಗೋಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೇಡಿ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜೇನುಗೂಡನ್ನು ಭಂಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೋ ಆ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗು ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ 7 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಡಬ್ಬಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

3-30 P.M.

ಈ ತರಹ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಇದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಗ್ನಿಕುಲ್ಕರರ್ ಇಂಕುಂಟಾಕ್ಸ, ಅನ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ರದ್ದುಮಾಡ

ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸ್ಲೋಗನ್, ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಸಕಾರ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಭೂಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವೇನು ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಮೂವತ್ತು ಪೈಸೆ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ನಲವತ್ತು ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಎಪ್ಪತ್ತರಮ ಪೈಸೆ ಹೀಗೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಗೊಂದಲ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ತರೀಜಮೀನಿಗೆ ಮೂಲ ಕಂದಾಯ ಏನಿತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬೇರೆ ಸೇರಿಸಿ ಕಂದಾಯ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರು. ಎಂಟು ರೂಪಾಯಿ ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಈಗಲೂ ಅದೇ ತರೀಜಮೀನಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಬೇರೆ, ಮೂಲ ಕಂದಾಯ ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಆಕೋಶವಾಗಿದೆ. ತರೀಜಮೀನಿಗೆ ಡ್ರೈ ಅಪ್‌ಸ್ ಮೆಂಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಎಷ್ಟೊಂದು ನೀರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ 15 ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ತೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ 8 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವರು 24-25 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಅನಾಹುತ ವಾಗಿರುವುದನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದುದು ಈಗ 14-15 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. 1965ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರೀ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆಗಿತ್ತು 30 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರು. 1965ರಲ್ಲಿ ರೀ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಯಾವ ರೈತ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆ ಒಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಗಾರ್ಡನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬಾಗಾಯತು ಎಂದು ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಈಗಲೂ 14 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಅನಮಾಧಾನ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಸಹಜ. ಹಿಂದೆ ಅದಂಥ ಸರ್ವೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಅವನು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ರೀ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆನ ತೋಟ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ 14 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದೊಡ್ಡ ಬಗೆದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಪಡಾ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಂದು ಅವನ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ವಾದ ಮಾಡುವವರು, ಹೇಗೆ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ನಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿದೆ ತರಬೇಕು? ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮೊಟಕು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆರ್ಟ್ ಸೆನ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೋಪವನ್ನು ಅವರೇ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಮಾಡಿರುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ವೇತನ ಮತ್ತು ಭತ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದು ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಭೂಕಂದಾಯ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಅನ್‌ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಎಂದು, ಅಗ್ರಿಕ್ಚಲ್ಚರರ್ ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತರುವ ಗೋಜಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಡಿತ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಯಾವುದೇ ತರಹ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಹಿಂದೆ ಹಳೇ ಕಾನೂನು ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರ ವಾದವನ್ನು ಸಮರ್ಥನ ಮಾಡಿದರು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೋಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೆಳೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ)

ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಪರಂತು ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷ ಬೆಳೆ ಹೋದರೆ ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಗಲೇ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ಏರಿಸಿಲ್ಲ. ಆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಾಲದ ಕಂದಾಯ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಏನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇನ್‌ಸ್ಟಾರ್ಮೆಂಟ್ ಬೇಸಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬಡ್ತಿ ಸಹಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಹೋಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಸ್‌ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಸ್‌ಪೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಈವೊತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ದೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ಅನಾಹುತವೇನೆಂದರೆ ಹಳೇಶ್ಯಾನುಭೋಗರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ತರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳೆಯಾಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿರುವುದರಿಂದ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೂ ಬೆಳೆಯದೆ ಇರುವ ಜಮೀನಿಗೆ ವೆಟ್ ರಾಡಿನಲ್ಲಿ 60-70 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ತೊಂದರೆಗೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರುಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೆಸರು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿರುವ ಕಾರಣ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರ ರೋಲಿಂಗ್ ಇದೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಿಕಾರ್ಡೂ ಇದೆ. ಬೆಳೆ ಆಗಿದೆ ಇರುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರೊಳಗೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಿ ಕಂದಾಯ ಕಡಮೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆವಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಂಥದ್ದೂ ಆಗಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆ ತೋರಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿರುವುದೂ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಇದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೀ ಎಸ್‌ಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಭೂಕಂದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿರುವವರಲ್ಲಿ, ರೈತರ ಮಕ್ಕಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆದ ರಾಭವೇನು? ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಅವರ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದ ದೇವೇಗೌಡರ ಭಾಷಣ ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ನೋಡಲಿ. 50 ಖಾತೆ ಬಾಗಾಯ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದ್ದುದು ಇಂದು 110 ಖಾತೆ ಆಗಿದೆ, ಮೊದಲು ಕಂದಾಯ 1 ರೂಪಾಯಿ 88 ಪೈಸೆ ಇತ್ತು, ಇಂದು ಅದು 11 ರೂಪಾಯಿ 34 ಪೈಸೆ ಆಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿರುವಾಗ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ಆಲ್ಪರು ವವರು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ರೈತರು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತಾರೆ, ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕು? ಸ್ವಾರ್ಥದ ದರ ಎಗಡಮಾಡಿದಾಗ

ಕಂದಾಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೈರನ್ನು ನೋಡಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಿಂದು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಜ್ಞರು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಭೂಸಾರವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದು, ಬೆಳೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಂಡು ನೋಡಿ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು ಕ್ರಮವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳು ತ್ರೇನೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಹೆರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡದೆ ದರ ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು ರೈತರ ದುರಾದೃಷ್ಟ. ಕಾನ್ಸಿಫಿಕೇಷನ್ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮ ಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನೂರಾರು ರಿಟ್ ಪಿಟೀಷನ್‌ಗಳು ಹೋದಮೇಲೆ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮನೂವೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಇದು ನಮಗ್ರವಾದುದಲ್ಲ. 120ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಅಪೀಲುಗಳು ಹೋದರೂ ವಜಾ ಆಗಿವೆ. ಫಡ ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬರೆಯದೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೊಫಾರ್ಮ್ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇದನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅವರು ಮೋಸಮಾಡಿರು. ಈ ರೀತಿ ರೈತರಿಗೆ ದಿನದಿನವೂ ಮೋಸಮಾಡಿ ಕಂದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬುಖ್ತಿ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಬರ್ಚಿನಿಂದ ಬಾವಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕಿರುವುದು ಯಾವ ಧರ್ಮ ? 1ರೂ. 78 ಪೈಸೆ ಸೆಸೆ ಸೇರಿ 11ರೂ. 34 ಪೈಸೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಜಮೀನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಪಂಪುಸೆಟ್‌ಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡಲು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒತ್ತಿ ಇಟ್ಟು, ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ತರುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಹೀಗೆ ಕಂದಾಯ ಎಪರೇಕವಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದರೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದು. ಮಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಸಂತೋಷಪಡಬಹುದು ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೇ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ರೀಸೆಚ್ ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ವಿಷಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನಿಗೆ ರೀಸೆಚ್ ಮೆಂಟ್ ಆದಾಗ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಬುಖ್ತಿ ದರ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಆಗಾಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರಕಾರ ಏನೂ ಜಮೀನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬರ್ಚುಮಾಡದೆ ರೈತ ಕೈಯಿಂದ ಬರ್ಚುಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರ್ಯಾಯಗಳ ಬೆರೆ ನೋಡಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ರಾಗಿ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಎಂದು ನೋಡಿ ಬೆರೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರೆ ಹಾಕುವ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ 65ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂದಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವಿದ್ದುದನ್ನು 45 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಜ್‌ಗೆ ಇಂದು 55 ರೂಪಾಯಿ ಬೆರೆ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಜಮೀನಿಗೆ 45 ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯ ಹಾಕುವುದು ಧರ್ಮವೇ ? ಉತ್ತರವು ಬರ್ಚುಮಾಡು ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಸರಿಯಾದ ಆದಾಯವಿರುವಾಗ ಕೊಡಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ, ಭೂಮಿ ಎಂತಹದು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡದೆ ಆಯೋಗ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಕಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಖಂಡಿತ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಈಗಿರುವ ಕಂದಾಯ ವಜಾ ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ, 50 ಪಟ್ಟು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ. ಆತ್ಮವಂಚನೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಆತ್ಮವೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ವಂಚನೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ? ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಅಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿರುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ 3 ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು. ದೊಡ್ಡ ಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸಾಸಲು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ 4 ವರ್ಷ 4 ಆಣೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ, ರಿಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಅರ್ಜಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ)

ಕೊಟ್ಟರೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರಿಂದಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತೂ ಈಗಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ ಮಳೆಬಾರದ ಒಲ್ಲ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲ ರಿಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆಯೇ? ಬಂದಷ್ಟೇ ಬರಲ ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ರೈತರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡುವುದಾದರೆ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ರೈತರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದಾಗುತ್ತದೆ, ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ರೈತರ ಶೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಕಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದೇವೇಗೌಡರು ಈ ಕಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ರೀತಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ರೈತರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಬಾರದು. ರೈತರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನಾದರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 5 ಜನರಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ 5 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ರಾಗಿ ಇದ್ದರೂ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ರೈತನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಹೇಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದೇನು!

ಶಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಅವರಲ್ಲ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿಕಲಸತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ, ರೈತರು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಘಟಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ ಆಗ ನಿಮಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅವತ್ತೇ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದು, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ತಾವು ಕಾದುಕೊಂಡಿರಬೇಕು, ಇವತ್ತಿನ ನಿಮ್ಮ ಶೋಷಣೆಯ ಪ್ರತಿಫಲ ಅವತ್ತು ಆಗಿ ನಿಮಗೆ ಆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri L. SRIKANTAI AH (Nanjangud).—Mr. Speaker Sir, to me it appears that the whole scope of the discussion has indeed become a distorted one. I would rather say that this distortion is primarily due to some of the false promises hold out at the time of electioneering and I would squarely place the blame on the Congress benches because I have heard during the electioneering campaign by some of the Congress leaders with a gusto—I do not know whether that was a genuine expression of their wish—that they have resolved to remove this so-called land revenue. When I heard these speeches from the Congress leaders. I was taken aback. I wondered whether they were making really responsible speeches. Well, during election time the Congress wanted to play to the gallery because they wanted the votes and soon after the election was over the clock has swung back and the Shanbougues and Patels are at the throats of the ryots demanding the tax. The whole thing is that in spite of the Mysore Land Revenue Act, the ultimate grievances of the farmers have not been taken notice of. The legitimate girevances are of two types first is that the small holder i. e. a man owning less than 5 or 6 acres of dry land is not in a position to pay land revenue. In spite of so many Acts, amendment and speeches of Congress leaders, that poor man has not been able to get any rebate whatsoever. The second type of grievance is that within the existing framework of levy of taxes even the big landlords are feeling the pinch of it because the rate is too heavy. As my Learned Colleagues from the Opposition pointed out, all that has happened because settlement has not been properly done. Because of

these grievances, naturally the leaders from the Congress side and the Opposition side have seized upon this and strangely enough here comes the bottle-neck. The solutions offered to solve these grievances range from stoppage of collection of land revenue to a new system wherein they want to levy a tax on the crop grown on the land. Of course they have not gauged public opinion as to whether we shall give up once for all this old system of land revenue and come to the new system to levy tax on the crop actually grown. By and large the public are not in favour of levy of a tax on the crop actually grown on the land and they would like to retain the old land revenue system. So, I shall assume for argument's sake that by and large the people are in favour of the land revenue system. It is surprising to see that in one breath they say 'abolish land revenue'. It is true that thereby we are going to lose Rs. 4.20 crores. If some members make a bold suggestion to abolish land revenue once for all and go back to the levy of tax on the crop actually grown, I would accept it. But in the absence of any system, if by and large people want the land revenue system to be retained I am prepared to vote for it because we must have some solid basis to argue upon. Simply saying that the whole thing is bad, I think we are arguing in a vacuum without placing a concrete suggestion for concrete action. I shall assume in the course of my short speech that let us have this land revenue system for a while until the people by and large feel that this absolute system should be given a go by and we should go back to the system of levying tax on the crop actually grown. It appears to me as if we are beating a dead horse.

The discussion that is taking place now has become unreal because this very House gave approval to the Revenue Act and later on in 1968 the settlement Reports were placed before this House and this House had ratified them. The only question that remains is to implement it with the concurrence of the House. Later on another trouble came in. In some parts of the State this settlement has not been properly done. Therefore, the whole scope would be whether, if injustice has been caused in a zone or zones, we can devise a method by which that injustice can be removed. Incidentally, I would like to touch upon this aspect here. Whereas in the old Mysore State all bagayat lands have been settled under the new system, in South Kanara and North Kanara according to a convention in the Bombay State at the time of settlement if a dry land is converted into bagayat land, such land should not be taken into consideration. So, under the new settlement it has happened and I am informed that bagayat lands which are to be assessed under the new system have been classified only as dry lands. This is a gross injustice to the Old Mysore people. If a law is introduced, it should be introduced uniformly. Although a person in the Western Ghats is enjoying hundred acres of bagayat lands, they are classed as dry lands while dry lands owned by a man in Old Mysore State are classed as bagayat lands. I therefore request the Revenue Minister to look into this aspect and see that this injustice is removed.

(SRI L. SRIKANTAIAH)

4-00 P.M.

The second aspect I would like to touch upon is this. Because there is this insistence from all quarters I would request Government to consider two or three aspects. The point is that while assessing the rate, the ryot is not properly informed because the Shanboug sits somewhere and writes something and so we can devise some method whereby we can rectify this defect. Soon after the pahaní is written, let it be exhibited in the chavadi for a week with notice to the occupant : Saying as "Your land has been described as such and such ; please lodge objections, if any, to the Tahsildar within one week from the date of notification." In fact, while Mr. Kalidal Manjappa was piloting the Tenancy Bill indirectly I suggested to him that pahanis are written behind the back of the ryots ; great justice is being done and most of the ryots are landing themselves in courts of law with litigation because the Shanbough sits at home and writes that Mr. Ramaiah is the occupant when actually Mr. Siddaiah is the real occupant ; therefore in order to obviate that difficulty I would place a suggestion for the consideration of the Revenue Minister : let the record of entry be published in the chavadi ; let 7 days time be given to every occupant to lodge objection as to whether the entry in the pahaní is correct or not and let there be a notice to him that if within 7 days no objection is received it will be deemed that he is satisfied with the entry made. That would satisfy the tenant. Because we know that many a time when sugar cane is grown it is written that ragi is grown and when ragi is grown it is written as sugar cane being grown. That is why I suggested that the whole record be drawn up in the presence of the occupant and let notice be given to the occupant that his land has been described as such and such and if he has any objection he should lodge the same within a week ; otherwise the entry would be taken as final and satisfactory to him. That would settle most of the defects.

Incidentally I would like to draw the attention of the Hon. Minister to another thing. I have not sent an amendment to that effect because I noticed it only at this stage. The amended section 122A contemplates serving a notice on the tenant or occupant. Now the point is, is this notice served only to hear objections on the assessment or is the objector allowed to raise the objection for the rate of the assessment or the nature of the settlement itself because assessment depends upon the settlement report ? Suppose during the course of the objection I go to the basic point of assessment and question the method in which the settlement itself is made in respect of my land. If I want to raise that objection, the new section 122A will not cover this aspect because section 122A refers only to the rate of assessment. Suppose during the course of my objection I say I am prepared to pay any assessment, but I want to go to the very basis of the assessment because according to the Revenue Act assessment is based on the settlement.

Suppose I question the very settlement itself. But section 122A does not give any scope for it. It has been very rightly pointed out that this settlement has been made without due regard to the nature of the land. My friend Sri Channabasappa rightly pointed out that certain yardsticks are prescribed under the Revenue Act regarding nature of the soil, climate, etc., etc., but in spite of that—and I am thankful to Mr. Nanje Gowda for pointing this out—in spite of all care there has been miscarriage of justice in the settlement itself. How did it happen? Because the settlement that has been done in most of the Zones is not scientific; it is not properly executed. Therefore I would request the Hon. Minister to consider this. While interpreting section 122A will he allow the objector to raise objection and go to the very basis of the settlement itself and discuss its rationality? Section 122A does not give scope for that because now section 122A becomes infructuous. Suppose out of 10 acres held by me, 4 acres are bagayat lands, 2 acres are dry lands and 2 acres are waste lands, then the rate of assessment also is fixed under the Revenue Act itself. So what is there to be objected? The only objection that can be raised is about discrepancy in measurement. During the course of my objection, naturally I will raise this objection that the whole way in which settlement has been done is wrong. Will you allow it under section 122A? So section 122A becomes simply a formality on the statute book, a mere eyewash.

There is one more difficulty. The Tenancy Act was passed in 1952. A number of petitions filed under that Act are still pending. If retrospective effect is to be given to those decisions it means that the rates of assessment shall become final only after due notice to the persons against whom assessment is made. It means that the Deputy Commissioner has to issue a number of notices to these persons. If this routine has to be gone through then I do not think that even during the time of my grand children the Deputy Commissioner will be able to dispose of these petitions. Therefore, I would commend to the Hon. Minister to appoint a Special Deputy Commissioner only for this work. Suppose an affected person engages a lawyer. You know how things get prolonged when a lawyer is engaged. What will be ordinarily over in 15 days will drag on for 15 months. When objection is raised before the Deputy Commissioner about the revision settlement, he will not uphold it and then the party will have to take it to the High Court. So my suggestion is that a Special Deputy Commissioner should be appointed for this purpose.

Then, Sir, there are certain legitimate grievances because the small holder is not given any benefit. I have given notice of a private Bill wherein I have proposed that all small holders below 7 acres should be exempted. If that is accepted most of the trouble would automatically be settled. It is a very salutary provision. The proposed new section 122A will not solve the problem because there will be umpteen number of lawyers who will reopen the primary question about the revision settlement itself, before the High Court.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, my name has been given by my Whip and I must be permitted to speak. Otherwise, we shall move for adjournment under Rule 86.

Mr. SPEAKER.—I have extended the time for the amendments also, Hon. member may speak on the amendments.

Sri M. NAGAPPA.—On the amendments I must speak only as per the provisions of the particular amendment, but not generally. It will therefore amount to curbing my right to speak.

Mr. SPEAKER.—I shall extend the time and the hon. Member can speak on the amendments.

Sri M. NAGAPPA.—Will the Chair permit me to speak on general points also at the time of moving the amendments?

Mr. SPEAKER.—You can do that briefly.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ಹಿಂದೆ ಚಿತ್ರಂ ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪುನಃ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ರಾತ್ರಿ 10 ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಬೇಕಾದರೆ ಕೂಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾಳೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಿದ್ದುಪಡಿಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಯಿಂಟ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಆತುರದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸ ಸುಖಕರವಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿ. ನೀವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಬಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆ ಬರಲಿ. ಈಗಾಗಲೇ ನಿಮಗೆ ಹೊರಗಡೆ ಆನೇಕ ಸಮಾರಂಭಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಒಂದು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದೆ. ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ವೇಳೆ ಬಹಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿರುವೆನು. ಈ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಗೆ ನಾನು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಬಹಳ ಕಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂಮೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಉಂಟು. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರವಿಂದ ಏಳುವಾಗ ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ, 64ನೇ ಇಸವಿಯ ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಾವು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಬಲತ್ಕಾರ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತೋ ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಮಣಿದು ಹಳೆಯ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಸಮಗ್ರ ಮಸೂದೆ ತಂದು, ಆ ಮಸೂದೆಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಎರಡು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಒಂದು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಎಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂಮೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ, ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು, ಬಿಡುವುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟುದು. ನಾನು ನಿನ್ನೆ ಚಿತ್ರಂ ಪೆಡ್ಲೋರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ನಿನ್ನೆ ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅವರೊಡನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇವತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಾಯಿತು. ನಾಳೆ ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಗಪ್ಪನವರು ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ

ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇದು ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಚೈಂಚೇಬರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹೌಸ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ 'ಬೈ ವೇ ಆಫ್ ರಿಕ್ಸಸ್' ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಿ. I have given the Time-table. Please respect the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—I rise to a Point of Order. ಅವರು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

SRI M. NAGAPPA.—This is an important Bill.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂತು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೇ ಬರಲಿ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ರೀತಿ ತಿಳಿಯ ಬೇಡಿ. ನಿನ್ನ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತ ಎರಲಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಮೊನ್ನೆಯೇ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. ನಾನೂ ಯೋಚಿಸಿ, ಬಹಳ ಜನರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಇವತ್ತು ಬೇಡ, ನಾಳೆ ಮುಗಿಸೋಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದುವರೆ ಗಂಟೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ನಾನು ಚೈಂಚೇಬರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. I request all the hon. members to respect the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ತಾವು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಚೈಂಚೇಬರ್ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಧೀಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಈ ಸಭೆ ಎದ್ದು ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಸನ್ನಿವೇಶ, ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ನೀವು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಇದು ತುಂಬಾ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಎರಡು ದಿವಸವನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಅಮೇರಿ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ರಿಕ್ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ 4 ದಿವಸಗಳವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ಮಸೂದೆ ಯಾವರೀತಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೇ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆ ; ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕುಲೇಷನ್ ಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ; ಎಂದು ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ತರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದೂ ಆಯಿತು. ಹೊರಗಡೆ ಹೋದದ್ದು ಆಯಿತು. ಸಾಕಷ್ಟು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇವೆ. ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಏನೂ ಬಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸ್ಪೀಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಪ್ರಕಾರ ಇವೊತ್ತು ನಾವು ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಮಸೂದೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಗೆ ಕಾಲವನ್ನು ಮಿತಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ತಾವು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಕಡತಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ವಿನುತರೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂರಸ್ ಅನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅನೇಕ ಸರಾಕುಲಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಉದ್ದೇಶವು ಏನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈಗ ಕೈ ಬಿಡಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಏತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ? ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ, ಅವರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ವರ್ತಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಮನೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಯವರೂ ಸಜೆಮೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮನೂದೆಗೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು; ನಾನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪಾರ್ಟಿ ಆಗಲೀ ಈ ಪಾರ್ಟಿ ಆಗಲೀ ಯಾರ ಮಾತನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಬಜೆನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಪ ದವರನ್ನು ಮತ್ತು ಅಡಳಿತಪಕ್ಷದವರನ್ನೂ, ಇಡೀ ಸಭೆಯನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಧರ್ಮ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೆಂದು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಜೆನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಜರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮುಗಿಸಲು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಇಂಥಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಮನೂದೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಏನಪ್ಪಾ ಪಾರ್ಟಿ 31 ರೊಳಗೆ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ದುಡ್ಡು ಡ್ರಾ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಗಹನವಾದ ಮನೂದೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೇ ಶೋಧರೆ ಹೇಗೆ ? ನಿಯಮ ಕೈನುಗುಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

4-30 P.M.

Mr. SPEAKER—I have stated the facts without reservation. Originally only two days were allotted for this. If we had stuck to that it would have been over by now. It was at my instance that two days extension was given. The Opposition wanted five hours or six hours. But they had already taken more than 8 hours. Unfortunately the time is lost on some other matters for which I cannot help. It is impossible for all members to participate. About five or six Hon. Members wanted to participate. Just to facilitate some more members to participate, I called the House to assemble one hour earlier today. Therefore, the hon. Members should not misunderstand me. When the time-table was announced, practically it was accepted by all and therefore, there should be no complaint against me. The debate has got to proceed within certain limitation of time. Are we to sit indefinitely ? Now I call upon the Minister to reply. Hon. Members Sri Nagappa and some others have given notice of amendments. I shall permit them to speak when they move their amendments.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮನೋದಯನ್ನು ಇಂದೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಕರೆಯುವ ಮುಂಚೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುಖಾಂತರ ಸಮನ್ಸ್ ಕಳಿಸಿ ಏನನ್ನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಕನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನ ಮೇಲೆ ಏನು ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು ಅದು ಕೆಳಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಪ್ರಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಗತಿ ಏನು! We cannot go on skipping on the work and conclude the session and go home.

Mr. SPEAKER.—On the advice of the Leader of the Opposition this side, I allotted some more time. There is no question of skipping. Let us stick to the time table and proceed according to the scheduled time. The element of time should always be there.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈ ಸಮುದದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮನೋದಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸರಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು, ಅಥವಾ ಮಂಜೂರು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು, ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸಂಖ್ಯಾಬಲದ ಮೇಲೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಶ್ವಾಸನೆಯಿದ್ದಂತೆ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಆರು ತಿಂಗಳು ಮುಂದೆ ಹಾಕಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—How is the Chair concerned with that? Why do you bring all these things?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿ ಒಂದು ಸಂಚು ನಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಮನೋದಯ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಮತ ನೀಡಲಿ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಈ ಮನೋದ ಬಿದ್ದು ಹೋದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮನೋದ ಸಮರ್ಪಕ ವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸವಾದರೂ ಏತಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಇದನ್ನು ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—On a point of order. ನಾನು, ಮಾನ್ಯ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನೇಗೌಡರು ಎರಡು ಸೇರಿ ರೂರ್ 96 ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಮೋಷನ್ ತಮಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ತಮಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಬೇಟ್ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಅಡ್ವರ್ನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿ ನಂತರ, ಈ ಮನೋದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಬೇಕೆಂದು ನಿಷ್ಪರ್ಣ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ನಿಜ. ಕಾನೂನು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ರೂರ್ 96ಕ್ಕೂ ಅವಕ್ಕೂ ವಿರೋಧಾಭಾಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೂರ್ 96 ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಡಿಕಾರ ಇದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದು. ಅದರಿಂದ ರೂರ್ 96 ರ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗೃತ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬರ್ ಏನಿದೆ, ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬರ್ ಆಗಿದೆ. ಕೊಟ್ಟಂತರ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಡ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಮನೋದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿರುವುದು ನಿಜ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹಾಗ್ರತೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎರಡು ನಿಮಿಷ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಗಿಸಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು 3 ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಪೇರಪ್ಪನವರು ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ...

Mr. SPEAKER.—I have understood the point urged by Sri Krishnan. I refuse to give my consent. There is no point of order.

(5-6 ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನಾನು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಹಠ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ಗೌರವಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ. ನಮಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ 60 ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸು ಆಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಮರ्याದೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹಠ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎರಡು ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು 5 ನಿಮಿಷದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಹೌಸ್ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೂ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳು ಗೊತ್ತಿವೆ. ನೀವು ರಾಯರ್ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ರಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಈ ರೀತಿ ಹಠ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ತಮಗೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದಾರದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಎದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.

(ಐದಾರು ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರು).

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri M. NAGAPPA.—I am on a point of order. I have sent two motions to your table.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮಗೆ ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಚರ್ಚೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರೂ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಭೆಯ ಕಾಲವೂ ವ್ಯರ್ಥ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಚಾಸ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಲ್ಲ ಎತ್ತಿದ ಕ್ರಿಯಾರೋಪ ಏನಾಯಿತು, ಸ್ವಾಮಿ !

Mr. SPEAKER.—Do the members want the Chair to function impartially or is the Chair to be dictated to by some hon. Members like this ?

Sri S. SIVAPPA.—Not dictation.

Mr. SPEAKER.—There is a limit to all this. Under the pretext of raising a point of order hon. Members go on speaking for hours. I have understood the point of order. I cannot be dictated by the hon. Members like this.

Sri S. SIVAPPA.—I will request my hon. friends not to raise points of order provided the time is extended for discussion and consideration.

Mr. SPEAKER.—I did extend the time. Did I not say that it is extended by one hour?

Sri S. SIVAPPA.—Only the Congress members spoke.

Mr. SPEAKER.—only one member from the Congress side spoke and he is Sri H. D. Deve Gowda. Did I not say there should be some time limit?

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The Chair cannot be dictated like this. It is impossible for the Chair to function in this atmosphere. I shall put the motion to the House if member do not want the hon. Minister to reply. I have got powers.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಜಿ. ಬಣಕಾರ.—ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I shall put the motion to the House.

HON. MEMBERS.—How can it be done?

(Interruption)

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Before putting the motion to the House I have a submission to make. This House did not consider the first Amendment before. It will therefore become an infructuous legislation.

(Sri Vatal Nagaraj sat down in the aisle)

Mr. SPEAKER.—That will be decided by the Court. I shall put the question. The question is:

“That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

Mr. SPEAKER.—I shall put the clauses to the House. There is an amendment to clause 2. Sri N. A. Channe Gowda may move his amendment.

* * * *

**** Matter not recorded as ordered by the Chair.

5-00 P.M.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You just now mentioned that the Minister has no reply. I would like to know from the Hon. Minister whether he made a statement that he has no reply to this debate.

Sri H. V. KOUJALGI.—When I was called upon to make a reply, the Members were not in a mood to hear me. When I stood, up I was not allowed to speak. I was practically prevented.

(Interruption)

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—What happened subsequently? Have you no reply, We want to know whether you do not want to reply.

Sri H. V. KOUJALGI.—When I stood up to speak, I was not heard.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—If I have heard the Speaker correctly, ಈಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಪೇಪರ್ ಮಾಡಿ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆ 4 ದಿನವಾದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಇದ್ದು ಕೊನೆಗಾಣದೇ ಹೋದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಯಾವ ಒಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆ 45 ದಿವಸ ಕೂತುಕೊಂಡು ಆಯಿತು. ಈಗ ನೀವು ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೆಚಾರಿಟಿ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು, ಒಟಿನಿಂದ ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಬರೀ ಕೈ ಅಥವಾ ತರೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಇದು ಯಾವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಆದಷ್ಟು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಿಥ್ಯೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಡಿಸ್ಪುಟ್ ಮಾಡಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಆತುರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? 'ಇಜ್ಜತ್ ಕಾ ಬಾತ್ ಹೈ' ಎಂದೂ ಎಲ್ಲರೂ ಇಜ್ಜತ್ ಮೇಲದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೆಸ್ನೀಜ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಬಾರದು ಆದುದರಿಂದ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆಯಿಂದ ಹೋಗುವುದು ಇಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ. ನಾನು ಸಹ ಎರಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೊತ್ತೇ ಏನು ಪ್ರಾಣಹೋಗುತ್ತೇ! ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಅಗಲಿಲ್ಲ ಆಕಾಶ ತರೆಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಯೇ! ಈ ಡಿಸ್ಪುಷನ್ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನದು ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾರೋಪ ಏನೆಂದರೆ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಪಾಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸಾಗದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಯಾವ ವಿಧಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಅದು ಒಂದು ತರಹ. ಉತ್ತರ ಕೊಡದೇ ಬರೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್‌ಫುಕ್ಯುಯಸ್ ರೆಜಿಷ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಬಹಿಷ್ಕಾರ. ಅದು ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಈ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್‌ಫುಕ್ಯುಯಸ್ ರೆಜಿಷ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಅದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆ ಆಗದೇ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಎರಡು ಹಾನಿಗಳ ವಿತರಣೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸರ್ಚ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಚರ್ಚೆಗೇ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರು. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸು ಮಾಡದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ 91 ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ

ಒಂದು ಬಿಲ್ ಇಲ್ಲ ಪಾಸಾಗಿ ಮೇಲ್ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಚಾರ ದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗುವೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಆತುರಾತುರವಾಗಿ ತಂದು ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲ ನೆಯದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು? ಇದು ಸರಿಯೇ? ಡೆಡ್‌ರಾಕ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸ ಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಚ.

SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I would like to know the stage at which we are. I understand the consideration motion has been put to vote and carried. Now it is not open to any hon'ble Member to take up any objection except to consider amendments.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇದು ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಪ್ರಥಮ ಸಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಮೊದಲನೇ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ತತ್‌ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ತರುವುದು ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡುತನ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇರೆಗೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇವೇತ್ತು ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಈಗೊತ್ತು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮೊದಲು ಬಂದಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಫಸ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ಎರಡನೇ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಫಸ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ನಾರ್ವಾಯ್ಡ್ ಅಥಾರಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಕನ್‌ಸಿಡರೇಷನ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಪಾಸಾಗಿದೆ, ಎಂದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ, ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲೇ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿ 97ರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“The member in charge of a Bill may, at any stage of the Bill move for leave to withdraw the Bill; and if such leave is granted; no further motion shall be made with reference to the Bill.”

ಈಗ ಇನ್ನೂ ಚಿಂತೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಂತೆ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಅದು ಆಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ, ಆಲ್ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾಸಾದ ನಂತರ ಗವರ್ನರ್ ಅಸೆಟ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಮೊದಲನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ನಿಯಮಾವಳಿಗೆ, ಘಟನೆಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಬಾಕಿರವಾದುದು. ಆದುದರಿಂದ 97ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರೇಷನ್ ಮೋಷನ್ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಾಸಾಗದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದು ಯಾವ ಶಾಸಕಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದಿರುವುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಾಗ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೀತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಬಿಲ್ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಆಕ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅದೇ ದಿವಸ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ, ಹೌಸ್ ಅಪ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಚರ್‌ಮೆಂಟ್ ವಾಟರ್

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ರೇಟ್ ಅಂಡ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಮೊದಲನೆಯದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದು ಎರಡೂ ಮೂವ್ ಅದಾಗ ಅದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್, ಎರಡನೂ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕಾಯಿದೆಗೆ ತಂದಿದ್ದರು. ಎರಡೂ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದಂಥ ವೇಳೆ ಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ತಾರೀಖಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಂತೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿ ಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ದೇಶಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ರೂಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಲ್ ತಂದು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಅದೇಶವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಲ್ 97ರ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುವ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೇಳಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ, ಬಿಲ್ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತರಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿವೇಯಕ ಪಾಸಾಗದೆ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬಾರದು ಎಂಬ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ರೂಲಿಂಗ್ ತರುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಂತರ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಗಪ್ಪ ನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಫಸ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಇರುವಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ, ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಪಡಿಸಿದರು. ಯಾವ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ವಿವೇಧವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು, ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಮೊದ ಲನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಇದ್ದಂಥ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದು ಮೊದಲು ಆಗಬೇಕು; ಎರಡನೇ ಸಲ ಬಂದದ್ದು ಅಮೇಲೆ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏದೆಯೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಹೇಳುವರೇ ಏನಾ ಅವರ ವಾದವನ್ನು ಪುಟೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನಿಯಮವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಏಂದರೆ ಒಂದನೆಯದಾದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯದು ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಇರತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಏನು! ಈ ಬಿಲ್ ಒಂದನೇ ಬಿಲ್ ಎಂದಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿರತಕ್ಕುದು 15-2-69 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುವುದು 20 ನೇ ತಾರೀಖು. ಫಸ್ಟ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. A Bill to further amend the Mysore Land Revenue Act, 1964. ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕುದು ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್. ಎರಡನೆ ಬಿಲ್‌ಗೆ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ದೋಷವಿದೆಯೋ, ಇದರಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ದೋಷವನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಸಭೆಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಭಾನಡವಳಿಕೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ 30 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ 93ನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

“Where a Bill is passed by the Assembly the Speaker shall have power to correct patent errors and make such other changes in the Bill as are consequential upon the amendment accepted by the Assembly.”

ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಇದು ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸಭೆ ಗೋಚರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೂಡ 93ನೇ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸಭೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅಪೈರಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನೀವು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಪಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಮನಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲ. ಮೊದಲನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ತಂದಿಲ್ಲ. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮೊದಲು ಬಂದದ್ದು ಮೊದಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಬಂದದ್ದು ಎರಡನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಮೊದಲಿಲ್ಲ ಮನೂದೆ ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಇಟ್ಟು ಮನೂದೆಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಲವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಮನೂದೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಗೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಚೆಗೆ ಬಂದ ಮನೂದೆಗಳೆಲ್ಲೋ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿವೆ, ಕಾನೂನಾಗಿವೆ. ಮೊದಲು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಮೊದಲದೇಕು, ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಬರುವುದನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಇದೇಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಡಿಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೋರಿ ಬೇರೆ ಇದಲು ಅವಕಾಶ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಪೈರಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ತಿದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಈಗ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ತರಾತುರಿ ಯಾಗಿ ತಂದು ಸಮಜಾಯಿಸಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪಟ್ಟೀಲರು ಮತ್ತು ಗೌರವ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ನಿಲುವು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಮತವೂ ಇದೇ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಮನೂದೆಗೆ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನೋ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ನಿಲುವು ಈ ಮನೂದೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆವು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಲು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 2 ದಿವಸಗಳ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆವು, ಈಗ 3ನೇ ದಿನವೂ ಈ 4ನೆಯ ದಿವಸವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದುವರೆಗೆ ಸಹಕಾರಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇಂದು ಕೊನೆಯ ದಿನ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಗೊಂದಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ, ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಂತಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಅದು ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಡೆತ್ ಸೆಂಟೆನ್ಸ್ ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸಲಹೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಬೆರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಬ್ಬರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀ ಕೌಜಲಗಿಯವರೇಕೆ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಎಂಬುದು. ಎರಡೂ ರಾ್ಯಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಬೇಕು. ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದೇ ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗುವುದು, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ಬಿಲ್ಲೇ ಮೊದಲು ಬಂದಿರುವುದು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲನೆಯ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಆಗಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಪಬ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುವುದು 23-8-1968ರಲ್ಲಿ; ಇದು 31-3-1969 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಪ್ಪನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಒಂದೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರಲು ಕಾರಾವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ನಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಬ್‌ಜೆಕ್‌ಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಅದು ದರಿಂದ ಪುನಃ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆಗೆ ಜ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸುಲಭವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರದೆ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ತರುವುದು ಹಕ್ಕಿನ ರೋಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದು. ಇದು ಸುಲಭವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪೆಲ್ಸ್ ಹಾಕುವಾಗ ಬ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪೆಲ್ಸ್ ಆಗಬಾರದು. ತಾವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಂತೋಷಕರವಾದುದು. ತಾವು ಸೂಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಕ್ಯಾಕಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ನಡೆಸುವುದನ್ನು ಇತರ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿರುವಾಗ, ಈ ಪೀಠದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಭಾರಿ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಇತರ ಕಡೆಯವರು ಇಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಿಯಾರೋಷ ನೂಟಿಸಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇಂಥ ಬ್ಯಾಡ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪೆಲ್ಸ್ ಆಗಬಾರದು. ನಾಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ರೋಷವನ್ನು ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧಾರೆಂಜ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧಾರೆಂಜ್ ಮಾಡಲ್ಪಡಬಹುದು. ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು.

There is the possibility that even the highest seat of judiciary may pass some remarks that we have passed this Bill improperly. So I request you not to be in a hurry, but to take two or three days to consider the matter and then give your considered ruling so that it may be followed by other Legislatures also. Don't take it lightly, that is my request.

ಶ್ರೀ ಎಂ ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳುವಾಗ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ತೋರಿಸಿ ಎಂಬ ವಾದ ಬಂತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ, ಎರಡನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ನಂತರ ಮೊದಲನೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದು ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ಅಂಥ ರೂಲ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ. ರೂಲ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೇರೆಕಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯಾವ ರೀತಿ ರೂಲ್ ಸಹ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ.

I will quote another instance from Parliamentary Procedure in India by Mukherjee:

“More than one Bill with the same purpose in the same House:—If a part of a Bill refers to a subject which is also covered by another Bill, the subsequent Bill may be proceeded within Committee.”

ಬೇರೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಒಂದೆರಡು ಪಾಯಿಂಟ್ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಆಗುವವರೆಗೆ ಎರಡನೆಯದು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರಬಹುದು. ಸಬ್‌ಸೀಕ್ವೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಇದೆ. ಈಗ ಸಬ್‌ಸೀಕ್ವೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಯಾವುದು ಎಂದು ಖಚಿತವಾದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು.

Subsequent Bill is the Bill which we are not considering. Unless we consider the first Bill, we are not entitled to consider this Bill.

5-30 P. M.

SRI D. DEVARAJ URS (Hunsur).—Sir, we are unable to understand the point. The whole matter appears to be, whether in the presence of first amending Bill, a second Bill which is under the consideration or amending stage should be proceeded with or not. Nowhere in the Rule of Procedure it is stated that the Bills should be taken up in the order in which they are introduced. There are two amending Bills for the same original Act. According to the hon. Member he does not want this House to proceed with the amending Bill on hand, unless the first Bill is taken up. That is his contention, if I have understood him properly. I want to know from the Chair whether the first Bill is introduced or in what stage it is before this House.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—It is in the stage of notification.

SRI D. DEVARAJ URS.—Unless there are instances, which might be quoted by our learned friend Sri Nagappa, I am unable to understand how they are contending that we should not proceed with this Bill on hand. There is no force in saying: "simply because it is notified, you should not proceed with this Bill." It is beyond our comprehension to understand the argument.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—It has been introduced in the other House.

MR. SPEAKER.—I have heard the Point of Order raised by the hon. Member Sri Nanje Gowda and supported by the hon. Member Sri Nagappa. I have heard the Hon. Minister for Parliamentary Affairs and the hon. Member Sri Devaraj Urs also on this point. Now, the simple question is whether the two Bills purporting to amend the same Act can be brought in the same session. I shall just read for the benefit of the hon. Members the authority cited by the hon. Member Sri Nagappa, and I can assure the hon. Member Sri Nanje Gowda that I am convinced about it. At page 257 of the Parliamentary Procedure by Sri A. R. Mukherji, it is stated as follows—

"More than one Bill with the same purpose in the same session"

There is no bar to the introduction of more than one Bill relating to the same subject and containing similar provisions during the same session. But if the House has given a decision on one of such Bills, *e. g.* if the House has taken one Bill into consideration or committed it to a Select Committee or has circulated the Bill for opinion, the other Bill cannot be proceeded with in the same session. If, however, a Bill has been withdrawn, another Bill with the same object may be proceeded with. If a part of a Bill refers to a subject on which the House has already come to a decision in another Bill, the subsequent Bill may be proceeded with in Committee (*e. g.* can be referred to a Select Committee), for it would then be open to the Committee to strike out the offending clause."

(MR. SPEAKER)

The position is this. There are two Bills relating to the same subject and containing similar provisions. The Land Revenue Act deals with number of subjects, it deals with appointment of Patels and Village Officers, Survey and Settlement, powers of various officers, etc. We have no information whether the other Bill viz., the Land Revenue (Amendment) Bill, 1968 had been introduced in the Council. Even if it has been introduced, whether these two relate to the same subject is the point.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—This was introduced in the Council in 1968. I am passing on a copy of the same to you, and you may please look into it.

MR. SPEAKER.—I have before me a copy of the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1968. It deals with the appointment of Patels and Village officers, and it does not deal with the opening or reopening of the survey settlement and does not provide for any appeal. It also deals with unauthorised occupations of the Government land as per the Statement of Objects and Reasons. The present Bill deals with survey and settlement and provides for notice of appeal against the orders passed on that notice. Therefore, there is no similarity; these Bills have nothing to do with each other; and they are independent in every respect. Therefore, the Point of Order raised has no force.

SRI M. NAGAPPA.—Please go through the notice given.

MR. SPEAKER.—Hon. Members Sri Nagappa and others have given notice of a motion under Rule 74 (1) viz.,

“that the Mysore land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969 be referred to a Joint Select Committee.”

Now I want to give an opportunity to one of the hon. Members to speak in support of their motion.

SRI S. SIVAPPA.—Sir, before you proceed further, I want to know whether the hon. Minister has replied or not?

SRI K. H. SRINIVAS.—I raise a point of order. My point of order is that the consideration stage of the Bill is over. How can a reply be demanded now? I want a ruling on this.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರು):—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಬಂದಮೇರೆ ಇಲ್ಲಿನ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳೂ ಎಲ್ಲಾ ಮೀರಿ ಹೋಗಿ ತಾವು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇತ್ತೀಚೆಯವರು ಎದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಎದ್ದರೆ ಅವರಿಗಲ್ಲಾ ಬೇರೆ ಇದೆ. ತಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಲ್ಲಾ ಹಾಳಾಗಿಹೋದವು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ 3-4 ಸಾರ್ತಿ ಎದ್ದೆನು. ಆದರೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಬಹಳ ಗದ್ದಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ನೀವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಸುಮ್ಮನಾದೆ. ಬೇಡವೆಂದಮೇರೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಪೀರಪ್ಪ.—ಆಗ ಯಾರೋ ಬೇಡ ಎಂದಿರಬಹುದು. ಈಗ ಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈಗ ಅವರು ರಿಪ್ಪೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಅದು ಯಾವ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ?

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, the hon. Member Sri Srinivas has said that the consideration stage is over. When there is no order in the the House, how can we imagine that the consideration stage is over ? That is my objection.

Mr. SPEAKER.—Now, the rules of procedure lay down that after the debate on a Bill, if the Minister in charge wants to reply, it is for him to reply or not...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, 4 ದಿವಸಗಳಿಂದ ಇದರ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಾವೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಮೊದಲು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೂ ಚರ್ಚೆಯಾದ ನಂತರ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕ್ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತಿರಬೇಕು. ಐ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಎ ರಿಪ್ಲೆ ಫ್ರಂ ದಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್...

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎದ್ದರು. ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಆಯಿತು. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ತಾವು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒಟಿಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಈಗ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಘನತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನೀಗ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

If the hon. Minister does not choose to make a speech, what am I to do? I can call upon a Minister or a member to make a speech either in support of a Bill or against it. It is the business of a Minister or a member to make a statement or not to make a statement. It is left to him. It appears he is right in saying that he cannot make a statement under the present circumstances. I heard him saying that he does not want to make a statement. Then the Bill was put to vote and the consideration motion was passed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಅವರು ನಿಮಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದರೇ? ಅವರು ಈ ಹೌಸಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ನೀವು ಅವರ ಮಾತಿನಂತೆ ನಡೆದಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕುಂದು ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ, ತಾವೇ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ತಿರಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಚಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಕೂತು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬೀಗೇರೆ).—ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಎದ್ದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, ಆಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಕೂತೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈ ಮನೋದಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಮನೋದಿ ಅಂಗೀಕಾರವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರನವರು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ ಕೇಳಿ ತ್ತೇವೆಂದು. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಎದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕೆಂದಾಗ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡವೆಂದಾಗ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು—ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ವುಡಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎದ್ದು ನಿಂತೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನಿಗಲಿಲ್ಲ—ಹೀಗೆ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಪಾಸ್ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ದೆವ್ವ ಕೂತ ಹಾಗೆ ಇಬ್ಬರೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಒಂದೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೂ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇನ್ನೇ ನಾದರೂ ಬೇರೆ ಶಬ್ದ ನಾವು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದು. ಕೇವಲ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಕಟ್ಟಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಲು ಡೋರ್ ಹೊಡೆಸಿ, ತಾಳೆ ಕಟ್ಟುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ದರೆ, ಮಾಡಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸಭೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದ ಸ್ಯರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕರಾಪ ಮಾಡುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ, ತಾವು ಅದನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್ಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ, ಪಾಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಇದನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗಾದರೆ ಸಭೆ ಇದನ್ನು ಎಂತಹ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಗೊಂದಲವಾಯಿತು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮಗೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೂ ಮರಾಠೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಅದೇ ಪಕ್ಷದವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿರಬೇಕು. ಈಗ ಇಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಕೈಲಿ ನಿಕ್ಕಿರುವ ತಾವು ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ಹುಡ್ಕರ ಕೈಲಿ ನಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಗೌರವ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಇದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಘನತೆಗೆ ಗೌರವ ತರುವುದಿಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—I have not given any room for any sense of frustration. Even in regard to the time-table, it is very liberal. At the request of the Hon'ble Leader of the Opposition and taking the sense of the House, I extended the time by one hour. Again there is trouble. There should be some limit to all this. The Minister was called upon, because he was expected to make a statement. He could not do that. The motion was put to vote and passed. I have received two motions for referring the Bill to a Select Committee.

6-00 P.M.

SRI H. N. NANJE GOWDA.—I am taking objection to that motion. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 10-12 ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. A ruling is necessary because the whole procedure was not in order. The Chair must give a ruling. Now that Mr. Vatal Nagaraj is sitting on the floor

on Dharani satyagraha. I want to know whether the House is duly constituted to proceed with the business. As per rule 313, it is for the Speaker to enforce order in this House.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಈಗ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಗಿ ಹಾಕುವುದರ ವಿರುದ್ಧ, ನಾವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ನೂಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದೂ ಕೂಡ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇವ್ಯಾದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ?

Mr. SPEAKER.—Now the point is, simply because the hon. Member is squatting on the ground, it does not mean there is disorder in the House. Rule 12 says :

“12. A sitting of the Assembly is duly constituted when it is presided over by the Speaker or other member competent to preside over a sitting of the Assembly under the Constitution or these rules.”

If any hon. Member chooses to squat on the floor, it only shows his indiscipline. It cannot be said that the House is not in order. There is no point of order.

The second point is, Sri H. N. Nanje Gowda has given notice of a motion for circulation and Sri M. Nagappa has given a motion for reference to a joint Select Committee under rule 74 (1).

“Rule 74 (1) When a motion that a Bill be taken into consideration by the Assembly is passed, the member in charge or any other member may move that the Bill be referred to a Select or Joint Select Committee.

Provided that no such motion to refer the Bill to a joint Select Committee shall be made with reference to a Bill making provision for any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f) of clause (1) of article 199 of the Constitution.

(2) If a motion that the Bill be referred to a Joint select committee is negatived or if no such motion is made, the Speaker may proceed to submit the Bill to the Assembly clause by clause under rule 69.

(4) No motion that a Bill be referred to a Joint Select Committee shall be made with reference to a Bill making provision for any of the matters specified in sub-clauses (a) to (f) of clause (1) of article 199 of the Constitution.”

The Hon. Member Sri Nagappa's motion to refer to a select committee is governed by the provisions of article 199 of the Constitution. This Bill has been judged to be a money Bill and the Governor has given consent to the Bill under clause (8) (f) of Article 199. Therefore the motion for reference to a Select or Joint Select Committee cannot be permitted. It is out of order.

(At this stage Sri Azeez Sait was standing on the dais by the side of Speaker)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲೆಯೇ ಮಲಗಿದರೂ ತಾವು ಈ ಸಭೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮನೋದೇಯನ್ನು ಪಾಸುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಈ ಸಭೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

MR. SPEAKER.—Hon. Member can move a privilege motion against them. The Chair cannot function under threat from any hon. Member. It is not permissible for any hon. Member to adopt a threatening attitude. If such a thing happens, irrespective of party affiliations, it is the duty of every Member to move a motion of privilege against such a member. I therefore appeal to the Leader of the House and the Leader of the Opposition. I suggest to Sri Gopala Gowda that if he thinks that there is anything wrong, he may move a proper motion.

SRI B. RACHAIAH.—The Speaker can request the Members to go to their seats.

SRI K. PUTTASWAMY.—May I make a humble submission that we may pass on to the next stage of the Bill ?

MR. SPEAKER.—I request the hon. Members Sri Azeez Sait and Sri Vatal Nagaraj to go to their seats in the name of the dignity and decorum of the House.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರವರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಮನೋದೇಯನ್ನು ತಾವು ಸಂಖ್ಯಾ ಬಲವ ಮೇಲೆ ಪಾಸು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದನ್ನು ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ನಡೆಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ:

SRI S. GOPALA GOWDA.—If the Speaker says that the House is in order, when they are not in their seats, then let them pass the Bill.

SRI M. S. KRISHNAN.—If the Hon. Speaker says that the House is in order when two members are squatting on the floor, it is not correct. We protest against what has been done.

(Interruptions)

SRI K. PUTTASWAMY.—We have to follow the procedure laid down under rule 58. May I request you to proceed with the business ?

(Some hon. Members of the opposition went and sat in the aisle)

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I suggest that we may adjourn for half hour.

MR. SPEAKER.—The House stands adjourned for an hour.

The House rose at Twelve Minutes past Six of the Clock and re-assembled at Forty-five Minutes past Seven of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

Mr. SPEAKER.—It is most unfortunate that undesirable things have happened and are happening. It is difficult for the Chair to proceed with the business of the House in the face of threats and coercions and under conditions of physical assault. I was finding myself gheraoed here. It is most unfortunate. I do not attribute any motive to any one. I do not know what was the intention of the hon. Members who came to the dais, It is unfortunate.

Sri S. GOPALA GOWDA.—What is the intention of the Government in rushing through this measure like this.

Mr. SPEAKER.—Since the business before the house has to be completed, I want to take the sense of the House. I therefore put it to the House:

“Is it the pleasure of the House to sit here till 9 O'clock to transact the business of the House?”

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

Mr. SPEAKER.—Time is extended till 9 p.m.

Sri B. P. GANGADHAR.—There is no hurry to rush through this Bill in this manner. Let us take it leisurely. Heavens will not fall to the earth.

Mr. SPEAKER.—Heavens will certainly fall if members commit breach of the Rule.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಹಿಂದೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು ಅದರಿಂದ ತಾವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಘಟನೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲರತಕ್ಕೆ ಉಭಯ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಏನೋ ಅಂತು ನಡೆದು ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ತಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದುವೇಳೆ 9 ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ 10 ಅಗಲ 12 ಗಂಟೆಯಾಗಲಿ ಕುಳಿತು ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣ. ಇದು ಕೊನೆಯ ದಿನ. ಹಾಗೂ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಮಸೂದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಖೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದರೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ನಾನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿಸುವುದಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಂತೆ ನಾವೀಗ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸೋಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ 9 ಗಂಟೆಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು ಅನ್ನತಕ್ಕ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಅದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಇರಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—It is the decision of the House. House means the entire House.

Sri S. GOPALA GOWDA.—I am very sorry. ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಅವರ ಗೋಷಿಗೆ ನಾನೀಗ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಡತೆಯಿಂದಲೇ ನಾದರೂ ನೋವುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ

(SRI S. GOPALA GOWDA)

ತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ನೋವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರು ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧವಾದರೂ ಇಲ್ಲ ಯಾರಮೇಲೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೊಂಡುತನದ ಮೇಲೆ. ಅವರ ಮೊಂಡುತನ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ನಾವೀದಿವನ ಇಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಇಕ್ಕಟೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ — ಎಷ್ಟು ಅಸಹಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇ ಬಹಳ ಮರುಕ ಬರುತ್ತದೆ ; ನಮ್ಮ ಈ ಒಂದು ಅಸಹಾಯಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ.

ಇನ್ನು ಕಡೆಯದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಮನವಿ ಏನೆಂದರೆ ಈ ದಿವಸ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಂದು ನಂಜೆ ಇದೇ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಮಗೆ ಒಂದು ಸತ್ಕಾರ ಕೂಟವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಾಳೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಆಂಥಾ ಆಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇದ್ದಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಾಳೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER:—I shall give you my reaction. The hon. Members of the Opposition may be having some grouse against the Ruling Party and the hon. Members of the Ruling Party may be having some grouse against the Opposition Members. I am not concerned about that. It may be noticed that there was no agreement in the Business Advisory Committee. The Ruling Party wanted one day to be allotted and the opposition wanted two days to be allotted. I was very earnestly requesting on behalf of the Opposition that two days must be given. I gave a time Schedule for the business yesterday and we agreed to adjourn *sine die* on the 10th. I gave a time schedule for the consideration stage, and for clause by clause consideration and then for final Passing of the Bill, I placed it before the House and the House accepted it. It was being worked out and subsequently at the request of the Hon. Leader of the Opposition, I extended the time by one hour. I have given an Opportunity for four or five members who wanted to speak. Then again the time was extended by two hours. Should there not be any time limit? It is not the question of the Chair insisting on doing something. It is far from my mind. I have made it quite clear that I do not belong to any party. I placed the matter before the House and the House has approved it. But what is happening here is, hon. members are sitting on the dais and aisle, and gheraoing the Speaker and saying "you must do this and that". Do you want parliamentary democracy to function? If I surrender now, you will be given a decent burial to democracy. I cannot be a party to it I can go to the farthest Extent to accommodate the members consistent with the duties of the Speaker. If the Members want, I do not have objection for sitting one or two hours more. We can sit up to 12 mid night even. I can extend the time because the members are eager to speak.

Now the consideration stage of the Bill is over. Personally I am against adjourning the House for tomorrow, for the simple reason that if I once surrender it will not be possible to control the House and it would just be better to lock the House. Therefore, I am not prepared to adjourn the House till tomorrow. I am prepared to extend the time even up to 12 midnight. I can go even to that extent. In coming to this decision I might say that the judgment is my own. I am the custodian of the prestige of the House. As the Hon. Members must respect the Chair and help it to maintain the dignity of the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ತಾವು ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I am not going to surrender to such wrong doings.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ದಿನ ಏನೋ ಒಂದು ಪಾರ್ಲಿಯಮ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಅರ್ಧಗಂಟಿಯಾದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿ 12 ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಈ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಸೋಣ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ನೊಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಮಾಡನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೇ. ನಾವು ಈಗ ತಮಗೆ ಒಂದು ಸತ್ಕಾರ ಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಮಾಡಿದ್ದೀವೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಬಂದು ಮತ್ತೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡೋಣ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು. ಈ ಮನೂದೆ ಇವತ್ತೇ ಪಾಸ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಿವ್ವೀಜ್ ಕೊತ್ಸೆನ್. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸವಾಲು ಹಾಕಿ ಈ ಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ತಾವು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅಂದಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಯಾರೂ ನೋವು ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀವೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ವರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಒಂದು ಸತ್ಕಾರ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ತಾವು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬರೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ದಿನ ಅತ್ಯಂತ ಭಾರವಾದ ಹೃದಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪುನರಾವೃತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಚನ್ನಯ್ಯನವರಿಗೆ ನಾನು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದು. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ, ಘನತೆ ಕಾಪಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಣೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತ ಕಾರಣ, ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ತೋರಿಸಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೊಂಡತನ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಠ, ಇದು ಇವತ್ತೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು, ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ತರಾತುರಿಯಿಂದ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವುದು. ಸ್ವಾಮಿ, ಅದು ಸರಿ, ಹೌದು. ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಈ ಆದಿವೇಶನ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ, ಅಂದಮೇಲೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಮೊಂಡತನವಾಗುತ್ತದೆ? ಯಾವರೀತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ? ಈ ಮನೂದೆಯಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಈ ಮನೂದೆ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲದಾಯಕವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಇವರು ಯಾವ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ)

ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಬಾರದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ 4 ದಿನಗಳು ಸಾಲದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಎರಡು ಸೆಕ್ಷನ್ನುಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ನಿಜ. ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು. 2 ದಿನಗಳು, 3 ದಿನಗಳು ಆಯಿತು. 4 ದಿನಗಳೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಏನಾಯಿತು ಪರಿಣಾಮ? ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ 4 ದಿನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಮೊಂಡತನ, ಸರ್ಕಾರದ ಹಠ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಸರ್ಕಾರ ಹಠಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಲೇಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಕರಾಳಶಾಸನವನ್ನು ಹೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೇ, ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಹಕ್ಕು ನಮಗೂ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆಯೆಂದೂ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾತುಮಾತಿಗೂ ನಾವು ರೈತರ ದ್ರೋಹಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿಯೇ! ಹೇಗೆ ರೈತರಿಗೆ ದ್ರೋಹವಾಗಿಲ್ಲ ಹೇಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಈಗ ನಮ್ಮದು ಮೊಂಡತನ, ಹಠಮಾರಿತನವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ!

Mr. SPEAKER.—So, the Hon. Members are agreeing with me that the Bill should be finished as per schedule. In any case let us fix the time. My personal feeling is that I should not shirk my duty. Shall we sit till 9 O'clock?

HON. MEMBERS.—Yes.

8-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ನಿದ್ದಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತೂ ವೇಳೆ ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಔತ್ಸಾಹಿಕನಾಗುತ್ತೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಮನೋದಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ನಂತರ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೋದೇ ಪಾಸ್ ಆದ ಹೊರತು ನಾವು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನೊಟಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ನಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಇದೇ ನಾವು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದು. ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ. ಈ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ನಿಜ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಇವೊತ್ತೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಈಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಔತಣ ಕೂಟವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಔತಣ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇವೊತ್ತೇ ಈ ಮನೋದಯವನ್ನು ಮುಗಿಸೋಣ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The House will now rise and meet again after half-an-hour.

The House rose at five minutes past Eight and reassembled at Forty Minutes past Eight of the Clock.

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR.]

Motion for Reference to Select Committee

SRI H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I beg leave of the House to move:

“that the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee, consisting of the following members, namely:—

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivasa
4. Sri D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopal Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalanaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bhola Raghurama Shetty”

MR. SPEAKER.—Motion moved:

“That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee consisting of the following members, namely:—

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivas
4. Sri D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopala Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalanaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bhola Raghurama Shetty”

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತರುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರೂ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಿಲ್ಲುಗಳೂ ಕೂಡ ಕನ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹಾಕಿದರೆ 74ನೇ ಸಬ್ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಒರಿಜಿನಲ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಲು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ರಾಜ್ಯದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಫಸ್ತ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಸೆ ನಂ 94ಕ್ಕೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಎರಡನೇ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲನೆಯ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಪಾಸ್ ಆಗದಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡನೆಯದನ್ನು ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ತಂದಿರುವ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಂದಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಾದರೂ ಕೂಡ, ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಆತುರದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಕಾನ್‌ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ ಡೆಡ್‌ರಾಕ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯು ಆ ಕಡೆಯ 7 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಡೆಯ 6 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಫಸ್ತ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ 94ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ five times the assessment ಎಂದು ಇದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 94ನ್ನು ಅಮೆಂಡ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡದೆ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡುವುದು? ಇವೆರಡು ಕಾರಣಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಒಂದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ತಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡದೆ ಎರಡನೆಯ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದು ರಾಜ್ಯಾಂಗದತ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಡೆಡ್ ರಾಕನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ತರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಸಭೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನಂತರ ಬೇಕಾದರೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದನ್ನು ಲಘುವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಿಲ್‌ಗೆ ಗೌರವ್ ಆವರು ಅಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವೂ ಸಹ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ಕಾನ್‌ಸಿಟ್ಯೂಷನ್ ಡೆಡ್ ರಾಕನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, the amendment now sought to be moved by my friend Sri Nanje Gowda seems to be a pertinent one. As we can see, the members on the other Side are anxious that this Bill should be pushed through somehow. This will have far-reaching consequences on nearly 80 per cent of the population of the State. If this is allowed without being properly considered by a Select Committee and if the members are not given sufficient occasion for discussion and do justice in the matter, all the riyots will have to approach the Courts, all of them have to become litigants, go from Court to Court and spend their precious money, and it may lead to unnecessary trouble. From what happened today, an impression will be created on the ryot population that the Bill is hustled through. Let us not give that impression. The situation is really warm now. Let us take it up at a cooler moment. Nothing untoward will happen if it is delayed. On the other hand, everything will go on smoothly. If this matter is referred to a

Select Committee and a decision is taken by the committee on the various aspects of the matter, and then once again it is brought before the House, nothing will be lost. So, in the fitness of things, it requires due consideration and therefore it may kindly be referred to Select Committee.

Sri H. V. KOUJALGI.—Sir, I do not agree with the amendment moved by my friend. In the first place, this amendment has nothing to do with the Amending Bill No. 1, which has been published. As the Chair was pleased to point out already, the two subjects are quite different. In my humble opinion, there is very little to elicit public opinion, because the object of this Bill is to rectify the mistakes in the present Act. By passing this amending Bill, we will be giving relief to the ryots and the mistakes will be rectified. By prolonging for a long time, there will be much confusion unnecessarily. So, it is better that the Bill is passed as early as possible.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That the Mysore Land Revenue (Second Amendment) Bill, 1969, be referred to a Select Committee consisting of the following members, namely :

1. Minister for Law and Parliamentary Affairs
2. Minister for Revenue
3. Sri K. H. Srinivasa
4. „ D. M. Siddaiah
5. Smt. K. S. Nagarathnamma
6. Sri A. Muniyappa
7. Sri D. Devaraj Urs
8. Sri S. Sivappa
9. Sri S. Gopala Gowda
10. Sri H. Siddaveerappa
11. Sri H. B. Jwalanaiah
12. Sri H. M. Channabasappa
13. Sri Bola Raghurama Shetty ”

The Motion was negatived.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That Clause 2 do stand part of the Bill. ”

Sri M. NAGAPPA.—I want one information. I had sent some more amendments on the very day to Clause 5, but they have not been circulated. My amendment is that the Divisional Commissioner be substituted by the Mysore Revenue Appellate Tribunal, etc. My two or three amendments are missing.

Mr. SPEAKER.—I shall find out what has happened. My impression is that I have disallowed them. In the meanwhile, let us go on with Clause 2. I have sent for the file and I shall consider when Clause 5 is taken up.

Sri M. NAGAPPA.—You have disallowed one amendment of mine to Section 122 C. This is very pertinent,

Mr. SPEAKER.—When it has been disallowed, I think, it should not be agitated on the floor of the House. Please respect the Chair's Ruling. The Hon. Member may please move his amendment to Clause 2.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg to move ;

“ That the words “ but not less than four Taluks ” shall be inserted after the words “ one or more taluks ” in sub-section (2) of Section 18 of the Principal Act.”

Mr. SPEAKER.—Amendment moved ;

“ That the words “ but not less than four Taluks ” shall be inserted after the words “ one or more taluks ” in sub-section (2) of Section 18 of the Principal Act.”

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸೆಕೆಂಡ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ 18-9-68 ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರವಾದ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆಯೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದಂತಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮನೂವೆಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈವೊತ್ತು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಇದೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಈ ಪಕ್ಷ ಆಳಬಹುದು, ನಾಳೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷ ಬರಬಹುದು. ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಭೂಕಂದಾಯದ ಪೂರ್ವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಕಾರಾನುಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಂಥದ್ದು. ಮನು ಕಾಲ ದಲ್ಲೂ ಈ ಭೂಕಂದಾಯ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಆಕ್ಟರ್‌ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋದರ್‌ಮರ್ ಎಂಬ ಮಂತ್ರಿಯು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದನು ; ಎಂದು ಇತಿ ಹಾಸದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಕೆಲ ಕೆಲವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೆಲ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಜ್ಯ ಬಂದನಂತರವೂ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿವೆ. 1784ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್, ಇದಕ್ಕೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರು. ರಾಡ್ ಕಾರ್ನ್‌ವಾಲಿಸ್ 1786ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು. 1793ರಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು. ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಮಾಡಿದಂತಹ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಯಾವ ತರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

7-00 P.M.

ಈವೊತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಗುಣ, ಮಾರ್ಚ್ ಸಮೀಪ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನತಕ್ಕ ರೂಲ್ಸ್ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಂದಿವೆ. 30 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರೀಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. 115 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಒತ್ತುವಂಥದ್ದು, ಅದು ಈಗಲೂ ಸಹಿತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ we are opening the flood gates ಎಂದು ಆಗರೇ ಹೇಳಿದೆ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು ಅದೇರಿತೆ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುಂಡ್ಲಿಗೌಡರ ಕಮಿಷನ್ ಎಂದು ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1928 ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಹ 31 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ 40 ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ರೀಸೆಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಒಂದು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಕಾಯಿದೆ ಆಗಿ

ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬದರಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅಂತಹ ಕಾಯಿದೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬರಾಯನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈವೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸಹ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರೇ ಆಗಲಿ ಕಮೀಷನರೇ ಆಗಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಮ್ ಅಥವಾ ಮಿನಿಮಮ್ ಎನ ತಕ್ಕದ್ದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ 400 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಕೆಲವು ಕಡೆ 200 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಕೆಲವು ಕಡೆ 300 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕಂದಾಯ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬದರಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ಅದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಈವೊತ್ತು ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಏನು ಇದೆ ? ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏತಕ್ಕೇಂದರೆ 116 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

The groups shall ordinarily be formed on a consideration of the following factors namely :—

- (i) Physical configuration (ii) climate and rainfall, (iii) yield of principal crops and their prices ;

Provided that, if deemed necessary, the following factors may also be taken into consideration for forming groups, namely :—

- (a) Marketing facilities (b) Communications, (c) Standard of husbandry. (d) Population and supply of labour, (e) Agricultural resources, (f) Variation in the area of occupied and cultivated lands during the previous thirty years, (g) wages. etc.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ತಪ್ಪು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕುಪ್ಪಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಲಿಂಗನಗೂರು, ಯುಲ್ಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಂಕ್ರಿಸ್ ರೆಕ್‌ಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 400 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಂಕ್ರಿಸ್‌ಗೆ ರೆಕ್‌ಮೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ರೂಲ್ಸ್ ಮೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ರೀಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಯಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಕಾಯಿದೆ ಓದಿದರೆ 116 ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಡಿಟರ್ಮಿನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ನೀವು ಗೈಡ್ ಲೈನ್ ಕೊಡಬೇಕು.

† Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I rise on a point of Order. The hon. member is moving an amendment to Clause 2 and he has to confine his remarks only to Clause 2 and to his amendment in particular. The amendment that we have sponsored is very simple. Now, a Sub-Division Officer cannot be appointed for the entire district as such, because he can only be appointed to a part of the district. In Coorg, there are three Taluks. For two Taluks there is a Sub-Division Officer and the Deputy Commissioner is in direct charge of one Taluk. To remove that anomaly we have brought the amendment. But, the hon. member is now speaking on the entire land revenue settlement and if this is permitted, then it becomes rather difficult.

Mr. SPEAKER.—Hon. Minister for Parliamentary Affairs may please remember that when I wanted to close the discussion on the consideration motion, I made an offer to him that while talking on his amendment he might incidentally refer to other matters also. But, I request the hon. Member Sri Nagappa, in view of the late hour, to be very brief.

Sri M. NAGAPPA.—I have got that much of sense. Before I spoke on my amendment, I have taken the permission of the Hon. Chair; perhaps the Hon. Minister does not know that.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, the lenience that you are giving, as far as rules are concerned, is landing us into difficulty. I request you to confine yourself to the rules.

Sri M. NAGAPPA.—That is why I said, Government is curbing our rights.

Mr. SPEAKER.—There is no question of curbing the rights.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರೆ ರೈತರಲ್ಲಾ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್‌ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಿವಿಷನ್ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು 30 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಜನ ಈಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಕಂದಾಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ 400 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬದಲಾಗಿ 600 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗಬಹುದು. ಇದು ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದರೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 116 ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ರೇಟ್ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಫಸಿಷನ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. “Standard rate” means with reference to any particular class of land in a group, the value of four per cent of the average yield of crops per acre on land in that class of one hundred per cent classification value; ಎಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೆಕ್ಷನ್ 116ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 24 ರಿಂದ 28ರ ವರೆಗೂ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ರೂಲ್, ಯಾವ ಆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಆ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವ ವಾದ ಅದೇ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಬಂತು. ಈ ಪೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ನಟವರು ತಂದಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ರೀ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಥವಾ ರೀ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಏನಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಲಂಗು ಲಗಾಮು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು; ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದೇನನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಸಮಗ್ರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾನೂನಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನನಗಿದೆ.

ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ವೆಟ್ ರ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುವಾಗ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಬಾವಿ ತೆಗೆದು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ವೆಟ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಪ್ರೊಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದರೆ ನಾರ್, ಕೆರೆ, ಕುಂಟೆ, ಹೀಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ರೈ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೊದಲು ಹಾಕಿ ಅದರಮೇಲೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಂತ ಬಾವಿ ಇದ್ದು, ಅದರಿಂದ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಿತ ವೆಟ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಪ್ರೊಕ್ಸಿಮೇಟ್ ವಾಟರ್ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲ ಡ್ರೈ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇ ಬಾವಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ವೆಟ್ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬರಿಸಲು ನಿಮೋಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಆ ತರಹ ನಿಮೋಲ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು

ಅಗಿಲ್ಲ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲ ಒದ್ದುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. 1947ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸರ್ಕ್ಯೂಲರ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಇದಕ್ಕಿಂತ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರೀ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 400 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 200 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಥವಾ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ರೀ ಸೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ದ್ರೈ ರ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಅಸೆಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಕಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್, ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಮೂನೆಯಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಿನಾನು ಎರಡನೇ ಕ್ಲಾಜ್ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂಲ ಮಸೂದೆಯ 10ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

Clause 2:

“The State Government may place any Assistant Commissioner appointed under Sub-Section (1) to be in charge of the revenue administration of a part of a District comprising one or more taluks called a Revenue Sub-Division.....”

ಪಾರ್ಸಿ ಆಫ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕು, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೇರಿಸಿ ಸಹಿತ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಒಬ್ಬ ರೇ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು ಇಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇರಬಾರದು. ಅಂಥ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಮಾಲ್ಗೆ ಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. V. KOUJALGI. — I want to say one or two words about the amendment. In the first place, the amendment is not acceptable. The reason is very simple. If I explain the situation, my Hon'ble friend will agree with me. Under the Land Revenue Act, the powers of the Deputy Commissioner can also be exercised by the Assistant Commissioner. Whenever the Deputy Commissioner is empowered to exercise certain powers, the same powers can be exercised by the Assistant Commissioner. This amending Bill provides that the duties that are entrusted to the Deputy Commissioner can also be exercised by the Assistant Commissioner. In our State in Coorg and Bidar Districts, there is only one Assistant Commissioner in each District. In order to give powers to these officers, this amending Bill is brought forward and it has nothing to do with the settlement work. Secondly, the Hon'ble member said about the wet land rates and also about the water rates. Of course there is some meaning in it. These wet rates came into existence before the rules were framed under the Act of 1954 which levied

(SRI H. V. KOUJALGI)

betterment tax, etc. The rules were framed subsequently. But this settlement report was accepted earlier with the result there was a mistake with regard to these wet rates. In order to avoid this anomaly, this present amendment is sought, and according to this, the difficulty will be removed. Therefore, at this stage this amendment that is sought to be made by the Hon'ble member cannot be accepted.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That the words ‘ But not less than four Taluks ’ shall be inserted after the words ‘ one or more Taluks ’ in Sub-Section (2) of Section 18 of the Principal Act.”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—Now the question is :

“ That Clause 2 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE 3

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That Clause 3 do stand part of the Bill.”

There are a number of amendments. I shall call upon the Hon. Members to move them if they so desire.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, I beg to move :

“ That in sub-section (1) of Section 18 of the principal Act the words ‘ settlement officers and Assistant Settlement Officers ’ shall be deleted.”

SRI V. N. PATIL.—Sir, I beg to move :

“ That the words ‘ and shall be deemed always to have been ’ shall be deleted.”

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

(i) “ That in sub-section (1) of Section 18 of the Principal Act the words ‘ Settlement Officers and Assistant Settlement Officers ’ shall be deleted ;

(ii) “ That the words “ and shall be deemed always to have been ” shall be deleted.”

Both the amendments are before the House.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿ 18ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಿಗೆ ಇವೆ. ಡೆಪುಟಿ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲ ನೇಮಕಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರೆಂದು ಹೇಳುವರು.

“...Survey officer means an officer appointed in the manner provided by section 18.”

ಮೊದಲು ಇವರಲ್ಲಾ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಇನ್ನೆರಡನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, Deputy Commissioner, for Land Records—Deputy Commissioner for Settlement, Superintendent of Land Records, Assistant Superintendent of Land Records—Superintendent of Settlement and Assistant Superintendent of Settlement.

ಈಗ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಫಾರ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಸೇರಿತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾರು ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರು ಸಣ್ಣವರು ಎಂಬುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಕ್ರಿಕ್ಯಾಪ್ರಿಹೆನ್ಸಿವ್ ಆಗಿವೆ ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ ಎರಡು ಶಬ್ದ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೊಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದು ಯಾರನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಡೆಸಿಗ್ ನೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು 64 ರಿಂದ 69 ರವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ರೀತಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುಡ್ಡೀಶವಿದ್ದರೆ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಮತ್ತು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎರಡು ಕ್ಯಾಟಗರಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ರೆಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಕೊಡಲು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 18ನೆಯ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ ಪ್ರಕಾರ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ, ಮೊದಲು ಈಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಹೆಸರುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಂತೆ ಭಾವಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತು ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. V. KOUJALGI. - These two officers are quite necessary for the implementation of the amendment of section 114A. That is why these designations have been inserted and these officers will be there as long as the implementation is there.

So far as the amendment of Sri V. N. Patil is concerned, if these words are omitted the section itself will lose its importance.

Therefore I cannot accept the amendments.

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House. The question is :

That in sub-section (1) of Section 18 of the Principal Act the words “Settlement Officers and Assistant Settlement Officers” shall be deleted.

The amendment was negatived

Mr. SPEAKER.—I shall put the second amendment to the vote of the House. The question is :

“That the words ‘ and shall be deemed always to have been ’ shall be deleted. ”

The amendment was negatived.

Mr. SPEAKER.—I shall now put clause 3 to vote : The question is :
That clause 3 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 4

Mr. SPEAKER.—There are a number of amendments : They may be moved.

The question is :

“That Clause 4 do stand part of the Bill ”

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, I beg to move :

“That in the proposed section 114(A), for the words “for reasons to be recorded in writing, is of the opinion” the following words shall be substituted :

“on a representation made by the people of any zone, considers ”

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I beg move :

“That in the proposed section 114 (a), item (a) in line 5 for the word “may” the word “shall” shall be substituted.

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, I beg to move :

“That after item (a) of the proposed section 114 (A) the the following proviso shall be added :—

“Provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken.”

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir I beg to move :

“That in item (b), line 1 of the proposed section 114 (A), the word “revision” shall be inserted after the word “such” and before the word “settlement”.

Sri M. NAGAPPA.—I beg to move :

(i) “That in the proposed Section 114 (A), item (b), line 2, the words “if so directed by the State Government” shall be deleted.

(ii) "That in the proposed Section 114 (A) in line 4 of item (b) the word "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land"

(iii) "That in the proposed Section 114 (A) item (b) line 5 the words "~~which was directed.....~~under this section" shall be deleted.

(iv) "That in item (b), line 5 of the proposed Section 114 (A), after the words "settlement of land revenue", the words "revised under this Section" shall be inserted.

(v) "That in the proposed Section 114 (A) in item (c), the words "and] after the revision.....as the case may be" shall be deleted.

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

That in the proposed section 114 (A) for the words "for reasons to be recorded in writing, is of the opinion" the following words shall be substituted :—

"on a representation made by the people of any zone, considers".

"That in the proposed Section 114 (A), item (a) in line 5 for the word "may" the word "shall" shall be substituted.

"And that after item (a) of the proposed section 114 (A) the following proviso shall be added :

"Provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken."

"That in item (b), line 1 of the proposed section 114 (A), the word "revision" shall be inserted after the word "such" and before the word "settlement".

"That in the proposed Section 114 (A), item (b), line 2, for the words "if so directed by the State Government" shall be deleted.

Sri M. NAGAPPA.—

"That in the proposed Section 114 (A) in line 4 of item (c) the word "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land".

Sri M. NAGAPPA.—I beg to move.

"In the proposed Section 114 (A) item (b) line 5 the words "which was directed.....under this section" shall be deleted.

Sri M. NAGAPPA.—I beg to move :

“ In item (b), line 5 of the proposed Section 114 (A), after the words “ settlement of land revenue ”, the words “ revised under this Section ” shall be inserted ”.

Sri M. NAGAPPA.—I beg to move :

“ That in the proposed Section 114 (A) in item (c), the words “ and after the revision..... as the case may be ” shall be deleted ”

Since Sri Venkatagiriappa is not present in the House, his amendment fails.

All the amendments are before the House for discussed.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ಸರಕಾರ ರೀಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ‘ ಮೇ ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ‘ ಷರ್ ’ ಎಂದು ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಆದುದರಿಂದ ಕ್ಲಾಜ್ (ಎ) ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ತಿದ್ದು ಪಡೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ.

Once Government comes to the conclusion that resettlement is essential in any part, there is no question of using the word “ may ” keeping the descretion with the Government. That is why I propose that in place of the word “ may ” the word “ shall ” may be substituted.

9-30 P.M.

114A ಕ್ಲಾಜ್ (ಬಿ)ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

“ the land revenue settled by such settlement shall, if so directed by the State Government, with the approval of both Houses of the State Legislature, be leviable and payable from the date on which the settlement of land revenue which was directed to be revised under this section was introduced.”

ಒರಿಜಿನಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 120—121ರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ 30 ವರ್ಷ ಅದ ಮೇಲೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ, ಇದು ಸ್ವಾಮ್ಯಚ್ಯುಟರಿ ಪ್ರೊವಿಜನ್. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಷನ್ ಮತ್ತು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. If so directed by the State Government ಅಂತ. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಮತ್ತೆ ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಕ್ಲಾಜ್ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈಗ ತಾವು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. 120—121ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ರೀ ಸೆಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅದನಂತರ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೂ ಈ ಸಭೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೋವ್ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. 104 (ಎ) ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೂ ಸಭೆಯ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಅಪ್ರೋವ್ ಆಗಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ “ if so directed by the State Government ” ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ತಿದ್ದುಪಡಿ.

“ Leviable and payable from the date on which the settlement of land revenue which was directed to be revised under this section was introduced ”

ಎಂದರೆ ಈ ರಿವಿಜನ್ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಅಮಲನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ.

“Which was directed to be revised” ಎಂದರೆ ರಿಟ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಆಗಿ ಇಫೆಕ್ಟಿವ್ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ರಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಆಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ ತತ್ತ್ವ ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ರಿಟ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಆಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಯಾವ ತಾರೀಖು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೀರೋ ಆ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

“After the words “settlement of land revenue”, the words “revised under this Section” shall be inserted”

ಈ ರೀತಿಯ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†SRI L. SRIKANTIAH.—Sir, I have moved this amendment with two objectives. Clause 114 (A) as it is brought by the Government means that the Government in its wisdom may at any time order a fresh revision of settlement of land revenue, only in certain cases. Clause 114 (A) reads:

“If at any time after the introduction of a settlement of land revenue under section 122 the State Government, for reasons to be recorded in writing, is of the opinion that in any zone, the settlement of land revenue requires modification...”

This clause does not make clear at whose instance it should be done. In other words, it means that the Government in its wisdom, may or may not order. What I have tried to do is that modification or revision shall come into existence at the instance of the people who are affected in a particular zone. It is with that primary objective, that I have brought in this amendment.

The second aspect which I wish to stress here is this. I would recall the importance of the amendment I have brought in when I read Section 122A proposed by the Government now. I would read that section in particular to show the relevancy of my amendment. Section 122 B says:

“The Deputy Commissioner

(i) may *suo motu* at any time, and

(ii) shall, on the application of any person aggrieved by the land revenue assessed within a period of thirty days from the date of service of the notice under section 122A,

if, he is satisfied after such enquiry as he deems fit, that the assessment of land revenue on any land or the land as the case may be, is contrary to law or is otherwise incorrect, as regards the extent of land, the class of such land”

(SRI L. SRIKANTIAH)

Here, I would under line the words "the class of such land."

"the standard rate applicable and the land revenue payable, shall pass such orders, as he deems just".

In one sense I welcome section 122B because, section 122A and 122B taken together, give an opportunity to the assessee to put forward his claim. Here, let us note very clearly that sections 122A and 122B are independent sections and are not covered by section 114A. Sections 122A and 122B are giving retrospective effect. In spite of the modification that may be ordered under section 114A, sections 122A and 122B stand, under which in the case of a settlement every assessee shall be issued a notice and within 30 days he shall apply to the Deputy Commissioner for modification. Let us note the catch here. Clause 122B empowers the Deputy Commissioner to investigate the class of such land. A question arises and that is, in 1965 the land settlement was approved by the legislature. Section 121 (2) states that orders passed by the State Government under sub-section (1) shall be final and shall not be called in question in any court. The sections 122A and 122B contain independent provisions. The question would be, the Deputy Commissioner is competent to investigate into the class of the land and under sub-clause (2) of section 121, it is final. One may argue that the class of land is something which the Deputy Commissioner may investigate. Please see the definition clause. To commence with, we have to commence with the meaning of 'settlement'.

The difficulty would be that Section 122A empowers the Deputy Commissioner to investigate into the class of land. This class of land which is determined by the Introduction of Settlement under Section 121, is final. 122B is an independent Section. An opportunity is given to the assessee to put forward his claim. But can the Deputy Commissioner go back on what has been done on the Settlement Report and approved by the Legislature? Now there is another difficulty also. If it is intended by Sections 122A and 122B to give to the assessee an opportunity to put forth his contention, then that opportunity would only come in when the aggrieved party has the ability to bring to the notice of the Government that such and such a class of land, as determined by the Settlement Officer, is something wrong. The question would be: under what provision, whether it is under Section 114A or 122A is the aggrieved party to question the settlement arrived at? I find from these amended Clauses, there is no such provision at all although you want to give an opportunity to the assessee to explain his stand that his land has been classified wrongly. Unfortunately, you are shutting him out, because the provision of section 114A comes in only when the Government, in its wisdom, thinks that a modification is necessary. Therefore, I would suggest that in conformity with the opportunity that is given in section 122B, it is better that a modification of the Settlement arrived at must be done on a representation by the

people of that zone. I am using the word "representation." Let there be representation by the people affected that the settlement of land revenue requires modification and if it is revised, let the Government order modification of the whole scheme. Otherwise, the opportunity given under Section 122B would be infructuous. That is what I wanted to say.

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I want to speak on Clause 4, which seeks to insert a new Section 114A. It is about revision of settlement of land revenue in certain cases. The contention of the Opposition side is this. There are several categories of land under the Mysore Land Revenue Act. They are: (1) dry land, (2) wet land and (3) garden land. These terms have been defined in Section 2 of the Land Revenue Act. In Section 2 there are as many as 40 definitions, but it is most unfortunate that the word "revenue" or "land revenue" has not been defined in any one of those definitions, or for that matter, anywhere in the Act. My hon. friend informs me that it is done in Section 61 (2) (a) of the Act. I have gone through that Section also but there too the term is not defined. But please see Chapter IV of the Hyderabad Land Revenue Act. There "Land" and "Land Revenue" have been defined in Sections 24, 25, 26 and 27 as follows:

"24. All lands, etc." are property of Government.

25. Assigning of land for special purposes to be lawful."

"Land Revenue" has been defined. All lands are liable to payment of land revenue, etc. I am not going into the dispute where the ownership will vest, with the Government or an individual. Now, in this State land revenue could be levied on three classes of land, namely, dry land, wet land, garden land or plantation land, as suggested in the notice to be issued by the Government under order dated 16th December 1965. That notice has to be published inviting objections regarding the Settlement Report. The object of publication of the notice is that any person may come forward with the objection that the revision of revenue settlement is unjust or that the Settlement was not done in a scientific manner, that the classification of land and rate fixed are arbitrary, etc. We on this side rightly pointed out that some injustices are there in the Settlement and that they should be set right. The Hon. Minister for Revenue stated that some comprehensive legislation was being brought. When that was the reply it is beyond one's comprehension why this piecemeal amendment to the Mysore Land Revenue Act was brought which is not in conformity, with what was expected, or with the spirit in which the assurance was held out. According to the clause, the Government does not undertake the responsibility of Revision even though there are reasons for modification. When once the Government is satisfied that the land revenue settlement requires revision since certain injustices exist, where is the need for the Government to exercise its discrimination for directing revision?

(SRI V. N. PATIL)

In the clause to be inserted Government have retained power to exercise their discretion even though they are satisfied that land revenue settlement requires modification. The clause says : " it may. " So Government may consider it necessary to order revision, or not. This is the most cut-throat clause. Government have retained this discretionary power to exercise it to their political advantage. Certainly they will be actuated by political considerations when ordering revision. Government will be subject to political pulls and pressures. Therefore the wording of the new clause is defective and will result in injustice. When a legislation is enacted, full consideration should be given to all the aspects and implications so that nobody's rights are affected. If such discretion is given to the Government, they may make invidious distinction between case and case depending upon the political influence — one is able to exert on the Government. When once the Government is satisfied that injustice has been done, it is the bounden duty of the Government to order revision of settlement of land revenue. That is why, I have suggested the substitution of the word "shall" in place of "may" in item (a) of Clause 4.

Regarding sub-clause (b) of the same clause, there is again a discretion for the Government. There is a phrase "if so directed by the State Government." As the sub-clause stands, if the Government directs, we, the legislators, are entitled to look into the Settlement Report. If it is not placed on the Table of the House, how can the members criticise it or give constructive suggestions? So, Government have, by this wording, deprived both the Houses of any access to the revised rates, etc. This proviso of vesting the right in the Government to direct or not to direct Revision or to place or not to place the Settlement Report before the Legislature is dangerous. These unfortunate clauses have crept in the Bill. I cannot but say that they are politically motivated. By withholding information about the Revision of Settlement from the Legislature, this Government wants to continue as an autocratic ruler of feudal times. Government should always be subject to the scrutiny and guidance of both the Houses. Both the Houses are supreme and sovereign. It is incumbent upon the Government to place that Report before the Houses. Therefore, my amendment is that the words "if so directed by the State Government" in item (b) of Clause 4 should be deleted.

Now, with regard to proposed Section 114A, item (c) also, I have moved an amendment that the words "and after the revision.....as the case may be" shall be deleted. I have suggested an amendment to strike off these words because this sub-clause (5) of section 114A will open a Pandora's box. They will not give peaceful life to the peasantry. The reason is, if after the revision of settlement it is decided that the revised rate should be more scientific and advantageous to the agriculturists, at that time the Government will demand not one year's rent,

but give it retrospective effect and it will be a further burden on the peasantry. The peasants have already been crushed and they need not be further crushed, by having to pay this from 1965 onwards. This will be a heavy burden on them. But at the same time if once it is decided that the rates may be revised, the Government will have to pay from its treasury. Till 1964 the peasants had not much grievance except the one grievance that there was disparity in rates from district to district, from taluk to taluk for the same soil. They were having different rates. That was the only request. So, I request the Minister to agree for my amendment. I have moved the amendment with the purpose that once the Government revise the amount, they should not collect the excess amount.

Mr. SPEAKER.—Please be brief.

Sri V. N. PATIL.—With these observations I conclude.

†Sri H. V. KOUJALGI.—I have carefully heard the arguments put forward in favour of the amendments moved by the hon. members. But on going through them, I find they do not fit in. So I do not accept them.

Sri L. SRIKANTIAH.—We have genuine doubts. Courtesy demands that at least our doubts be cleared. The Minister says that he does not accept them. What is the use of our moving amendments? We expect the Minister at least to clarify the position.

Mr. SPEAKER.—I have full sympathy for the hon. Member, but I cannot force the Minister to reply in a particular way.

Sri L. SRIKANTIAH.—We have genuine doubts. I do not expect the Government to be so light-hearted. I am really sorry.

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House. The question is.

“That in the proposed section 114A for the words “for reasons to be recorded in writing, is of the opinion” the following shall be substituted.—

“On a representation made by the people of any zone, considers.””

The amendment was negatived.

“That in the proposed section 114A, item (a) in line 5 for the word “may” the word “shall” shall be substituted.”

The amendment was negatived.

“That after item (a) of the proposed section 114A the following proviso shall be added.—

“provided the modification effected shall in no event be in excess of the assessment prevailing at the time the modification was undertaken.”

The amendment was negatived.

(MR. SPEAKER)

"That in item (b), line 1 of the proposed section 114A, the word "revision" shall be inserted after the word "such" and before the word "settlement."

The amendment was negatived.

"That in the proposed section 114A item (b) line 2, the words "if so directed by the State Government" shall be deleted."

The amendment was negatived.

"That in the proposed section 114A in line 4 of item (b) the words "modified or revised" shall be inserted after the words "on which the" and before the words "settlement of land."

The amendment was negatived.

"That in the proposed section 114A item (b) line 5 the words "which was directed...under this section" shall be deleted."

The amendment was negatived.

"That in item (b) line 5 of the proposed section 114A, after the words "settlement of land revenue" the words "revised under this section" shall be inserted."

The amendment was negatived.

"That in the proposed section 114A in item (c) the words "and after the revision...as the case may be" shall be deleted."

The amendment was negatived.

Now I will put the main clause 4 the question is :

That clause 4 do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 4 was added to the Bill.

CLAUSE 5

Mr. SPEAKER.—The question is :

"That clause 5 do stand part of the Bill."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

"That in the proposed Section 122(A) in line 4, after the words 'shall be determined' the words 'subject to th

provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957' shall be inserted."

Sri V. N. PATIL.—I move :

"That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122(A) after the words, 'shall be determined' the words 'as prescribed' shall be inserted."

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

"That in sub-section (1), line 8 of the proposed Section 122(A) the words 'as prescribed' shall be inserted after the words 'shall be served'".

Sri L. SRIKANTAI AH.—I move :

"That after the proposed Section 122(A), the following explanation shall be added :—

'the introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122(B) in respect of all assessments made under the settlement introduced under Section 122'".

Sri V. N. PATIL.—I move :

"That for the words 'thirty days' in line 3 of sub-section 1 (ii) of the proposed Section 122(B), the words, 'Ninety days' shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

"That in Sub-section (1) of the proposed Section 122(B) for the words 'as he deems fit' the words 'as prescribed' shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B), the words 'such' after the words 'shall pass' and the words 'as he deems fit' after the words 'orders' shall be deleted."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the words 'Divisional Commissioner' wherever it occurs, the words "The Mysore Revenue Appellate Tribunal" shall be substituted."

Sri M. NAGAPPA.—I move :

“That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the word ‘sixty’ the word ‘ninety’ shall be substituted.

Sri M. NAGAPPA.—I move :

“That in the proposed Section 122(B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2).

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“That in sub-section (3) of the proposed section 122(B) for the words ‘sixty days’ the words ‘One hundred and twenty days’ shall be substituted.”

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the words ‘and the decision.....be final’ shall be deleted.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—I move :

“That after sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the following sub-section (4) shall be added :

‘Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction.’

Mr. SPEAKER.—Amendments moved :

“That in the proposed Section 122 (A) in line 4, after the words “shall be determined” the words “subject to the provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957” shall be inserted.”

“That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122 (A) after the words, “shall be determined” the words “as prescribed” shall be inserted.”

“That in sub-section (1), line 3 of the proposed Section 122 (A) the words “as prescribed” shall be inserted after the words “shall be served”

“That after the proposed section 122 (A), the following explanation shall be added.”

“The introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122 (B) in respect of all assessment made under the settlement introduced under section 122”.

"That for the words "thirty days" in line 3 of sub-section 1 (ii) of the proposed Section 122 (B), the words, "Ninety days" shall be substituted."

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B) for the words "as he deems fit" the words "as prescribed" shall be substituted."

"That in sub-section (1) of the proposed Section 122 (B), the words "such" after the words "shall pass" and the word "as he deems fit" after the words "orders" shall be deleted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B), for the words "Divisional Commissioner" wherever it occurs, the words "The Mysore Revenue Appellate Tribunal" shall be substituted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B), for the word "sixty" the word "ninety" shall be substituted."

"That in the proposed Section 122 (B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2)."

"That in sub-section (3) of the proposed section 122 (B) for the words "sixty days" the words "One hundred and twenty days" shall be substituted."

"That in sub-section (3) of the proposed Section 122 (B) the words "and the decision.....be final" shall be deleted."

"That after sub-section (3) of the proposed Section 122 (B) the following sub-section (4) shall be added."

"Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction."

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಿರ್ಚ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಏನು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗ ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆ ಕೂತು ಬಿರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸದೇ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಠ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ.

(ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು)

ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾವು ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ಅಕ್ಷೆಪ್ಸ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು.)

Mr. SPEAKER.—I shall put the amendments to the vote of the House.

The question is :

“That the proposed Section 122(A) in line 4, after the words “shall be determined” the words “subject to the provisions of Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) Act of 1957” shall be inserted.”

The amendment was negatived.

The question is :

“That in the line 4, sub-section (1) of the proposed Section 122(A) after the words, “shall be determined” the words “as prescribed” shall be inserted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (1), line 8 of the proposed Section 122(A) the words “as prescribed” shall be inserted after the words “shall be served”.

The amendment was negatived.

The question is :

“That after the proposal Section 122(A), the following explanation shall be added :—

“the introduction of the settlement under Section 122 in the year 1965 and the determination of assessment hereunder shall not be deemed to prevent the issue of notice to the occupant of the land liable to pay the land revenue and inquiry under Section 122(B) in respect of all assessment made under the settlement introduced under Section 122”.

The amendment was negatived.

The question is :

“That for the words “thirty days” in line 3 of sub-section 1(ii) of the proposed Section 122(B), the words “Ninety days” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in Sub-section (1) of the proposed Section 122(B) for the words “as he deems fit” the words “as prescribed” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (1) of the proposed Section 122(B), the word “such” after the words “shall pass” and the words “as he deems fit” after the word “orders” shall be deleted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the words “Divisional Commissioner” wherever it occurs, the words “The Mysore Revenue Appellate Tribunal” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B), for the word “sixty” the word “ninety” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in the proposed Section 122(B) sub-section (3) shall be numbered as sub-section (2).

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (3) of the proposed section 122(B) for the words “sixty days” the words “One hundred and twenty days” shall be substituted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That in sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the words “and the decision..... be final” shall be deleted.

The amendment was negatived.

The question is :

“That after sub-section (3) of the proposed Section 122(B) the following sub-section (4) shall be added :

“Any person aggrieved by order of the Divisional Commissioner under Section (3) may within ninety days from the date of such order prefer second appeal to the Civil Judge having jurisdiction”.

The amendment was negatived.

10.00 P.M.

Mr. SPEAKER.—I shall put clause 5 to the House.

The question is :

“ That clause 5 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 5 was added to the Bill.

CLAUSE 1, ETC.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That clause 1 the long title and the enacting formula do stand part of the Bill.”

Sri H. V. KOUJALGI.—I beg to move a small amendment :

“ That in clause 1, the word ‘ (Second) ’ be deleted.

Mr. SPEAKER.—Amendment moved :

“ That in clause 1, the word ‘ (Second) ’ be deleted.

Sri H. V. KOUJALGI.—This is a very formal amendment because there is no First amendment.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“ That in clause 1, the word ‘ (Second) ’ be deleted.

The amendment was adopted.

Now, I shall put clause 1, as amended, to the House.

The question is :

“ That clause 1, as amended, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 1, as amended, was added to the Bill.

Mr. SPEAKER.— Now, I shall put the Long Title and the Enacting formula to the House.

The question is :

“ That the Long Title and the Enacting formula do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Long Title and the enacting formula were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri H. V. KOUJALGI.—I beg to move :

“That the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1969 as amended, be passed.”

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Mysore Land Revenue (Amendment) Bill, 1969 as amended, be passed.”

The motion was adopted.

Farewell to the Speaker for his Foreign tours

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಇದೇ ತಿಂಗಳು 14 ನೆಯ ತಾರೀಖು ವಿವೇಶ ಪ್ರವಾಸವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೂ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು, —ಅದರ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ, —ತಮಗೆ ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ಕೋರತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದೇವೆ, ಈ ದಿವಸ ನಾನು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಳದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮಗೆ ಶುಭಾಶಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ಅಡಿಗಡೆಗೂ ಜಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲ ಎಂದು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅಧಿವೇಶನ ಕಳೆದ ಜನವರಿ 21 ರಲ್ಲಿಯೇ ಏನೋ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು. ಆ ದಿವಸದಿಂದಲೂ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರೆಸ್ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಬಹಳ ತ್ಯಾಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗದೆ ರಾತ್ರಿ 7 ಗಂಟೆ, ಕೆಲವು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ 8ಗಂಟೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ರಾತ್ರಿ 9-10-11 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಹಳ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಾರ್ತಿ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅದು ಹೇಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವರು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಾ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದುಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಲೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಅನ್ನುವುದನ್ನು, ಯಾರಾರು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರು ಅದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ನನಗೆ ಅನೇಕಾರ್ವತಿ ನಾವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂದು ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶ್ಲಾಘನೆಮಾಡಿದರೂ ಸಾಲದು. ಈ ಪತ್ರಿಕಾರ್ತರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಬಹಳವುಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಹೇಗೆ ಅವಕ್ಕೆ ಫಿಟ್ಟಿನ ಅನ್ನುತಕ್ಕೆ ಒಂದುರೋಗ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಬಂದ ಆ ರೋಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅದು ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಯೋ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ನಂತರ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಗೆ ಬರತಕ್ಕ ರೋಗಗಳೂ ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಂದು ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ 22 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ ಅವು. ಆದರೆ ದಾಸ್ಯವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದದ್ದು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಇನ್ನೂ ಕಾಲ ಒೂರಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಘಟನೆಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸದಂತಾಗಲಿ—ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳು ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಲಿ ಆ ರೀತಿ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಾರೈಸಲಿ.